

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foale politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oră
12 bani, a treia-oră 10 bani.

Birouri de informațiuni pentru țărani și meseriași nostri.

Când a înființat banca noastră românească, *Economul* din Cluj, cel dintâi birou de informațiuni (cancelarie pentru sfaturi), unde orice Român să poată căpăta fără plată un sfat bun în treburi școlare, bisericesti, comunale, comitatense și altele, — toate gazetele naționale au preamărit după cuviință această faptă bună, cu adevărat românească, rostind și dorința, ca pilda dată de *Economul* să fie imitată (urmată) și de alte așezăminte de-ale noastre.

N'avem până acum cunoștință, că s'ar fi înființat un al doilea birou de informațiuni. Vedem însă, că s'a găsit un avocat român, care face aceeași lucrare ca *Economul* din Cluj. E vorba de avocatul român din Făget, dl *Dr. Gheorghe Gârda*, care iată ce povestește:

„Încă de când am început să lucrez ca avocat, la mulți din clienții mei (oamenii, cari veniau cu treburi) le făceam slujbe mici, fie că le dam vr'un sfat, fie de altfel, pentru cari ei mă îmbiau cu plată de multe ori așa de mică, încât nici n'o mai primiam. N'am făcut însă bine, de oarece clienții mei își făceau socoteala, că pentru serviciul făcut au să-mi plătească ceva, iar când vedeau, că eu nu primesc la plată suma, care mi-o hotărâseră, se duceau în crâjmă să o bea, așa că banii aceștia ajungeau totdeauna în mâni străine. Văzând, că bunăvoința mea nu are rezultatul dorit de mine, m'am cugetat, că totuși va fi mai bine, dacă banii aceștia îi voi adună eu, ca apoi să-i folosesc pentru poporul român. Gândul acesta l-am înfăptuit. Am lăsat să-mi facă o pușculiță (un vas încuiat) de tinichea (blech, pleu) cu lacăt pe ea și în pușculița aceasta am adunat toți creșterii, pe cari mai înainte îi dedeau clienții mei pe beutură. Acum s'a împlinit anul, decând am început colecta aceasta. Descuind pușculița, am aflat în ea o sumă de 98 cor. 70 bani, sumă adunată așazicând creștar de creștar. Suma aceasta am împlinit-o la 100 cor. și cu posta de astăzi am trimis-o la adresa D-voastră (a gazetei *Drapelul* din Lugoj) cu rugarea să binevoiți a o da comitetului „Fundațiunii Liviu Marcu”, căreia i-o dăruiesc. Adunarea banilor în forma arătată voi face-o și de-acum înainte, iar sumele adunate le voi întrebuința pentru vre-un scop de binefacere.”

Fapta aceasta săvârșită de un om cu dragoste pentru neamul său, e vrednică de recunoștința noastră. Dar e singură până acum și poporul nostru suferă în toate părțile de lipsa de sfătuitori, cari

dând un sfat bun îl scapă pe om de procese costisitoare. Să nu uităm însă, că nici dela advocații nostri nu putem aștepta să lucreze pe nimic, căci atunci n'ar avea cu ce trăi. În procese, unde e vorba de-a câștiga sau perde o sumă mai mare sau mai mică, celce cere sfatul, trebuie să plătească. Nu e însă vorba de acestea. În dieta țării se votează atâtea legi, ministeriile, autoritățile financiare, comitatele, autoritățile sanitare (pentru sănătatea oamenilor și a animalelor) și altele publică atâtea statute, regulamente și ordinațiuni, încât nu numai țărani sau meseriași, care muncește din zori până'n noapte, ci chiar și orășanul cu multă carte nu e în stare să le țină în minte pe toate și nici nu încearcă așa ceva. Iar călcarea acestor statute, regulamente și ordinațiuni are drept urmare amenzi (pedepse) grele în bani, uneori chiar și închisoare. Și nu e vorba aici de omul, care le calcă înadins, ci de ceice nu știau nimic despre ele.

Se mai întâmplă apoi, că multe neînțelegeri s'ar putea potoli între oameni fără proces, dacă și-ar găsi un sfătuitor binevoitor. Sunt oameni, cari au o adevărată patimă de-a purta procese, alții, căzând pe mâna unui avocat, care știe din capul locului, că procesul va fi pierdut, cheltuiesc înzadar timp și sume de bani numai pentru că nu s'a găsit sfătuitorul bun, care să-i desmintă dela purtarea procesului. Și nu e mirare, când un om, care se crede și numai pe jumătate în drept, primind de bani buni vorbele unui avocat lacom, se aruncă în proces. Mai ales la noi în Ungaria, numărul advocaților e mai mare decât ori în ce altă țară. Aceștia toți vreau să trăească, cei mai mulți pe cale cinstită, dar sunt destui, mai ales între străini, cari trag șapte piei de pe celce le-a căzut în mâni.

Pentru a îndreptă relele, cari izvorăsc din nepriceperea multelor statute, regulamente, ordinațiuni ș. a. date de autoritățile legale, au încercat și foile populare să contribuie după putință. Ele aduc la cunoștința cetitorilor lor toate hotărârile autorităților, ba publică chiar și legi, statute, regulamente pe dintregul, uneori le și explică, fie în corpul foii, fie în călindarele populare, cum am făcut și noi cei dela Foaia Poporului.

S'au făcut chiar încercări, de-a da sfaturi în trebi de acestea la Posta Redacției. Omul făcea întrebarea, spunând — după cum credeă el! — cum stă lucrul, iar cei dela foaie luau informațiuni dela un om priceput. În cele mai multe cazuri sfaturile acestea n'au fost bune, pentru că celce întrebă sau nu spuneă tot, sau întortochiă lucrul, așa după cum credeă el, că ar trebui

să fie. În modul acesta vedem, că toate foile au încetat de-a mai face pe avocatul, ca să nu pricinuească și mai mult rău.

Ceva trebuie însă făcut pentru poporul nostru. Să vedem deci, ce se întâmplă în privința aceasta în alte țări mai înaintate în cultură.

În Germania sunt preste 300 de birouri de informațiuni pentru popor. Cele dintâi le-au înființat social-democrații pentru lucrătorii de fabrici. În birourile aceste lucrătorii găseau totdeauna sfat și ajutor, când stăpânii lor îi nedreptățiau. Văzând, că lucrurile merg bine, au întemeiat și stăpânii astfel de birouri, unde primiau ei sfatul trebuincios. Au urmat apoi primăriile orașelor mari, cari au deschis la casa comunală câte un birou, unde orice locuitor putea cere sfat în trebi comunale. Înființarea acestor birouri au avut drept urmare, că oamenii au scăpat de jefuirea unor advocați, cari trăiau numai de pe pielea proștilor și nepricepușilor, fără ca advocații cinstiți să sufere ceva de pe urma acestor birouri.

Ce să facem noi? La noi primejdia e cu mult mai mare, pentru că parte mare din legile, statutele, regulamentele și ordinațiunile autorităților legale se publică, împotriva legilor și a dreptății, mai tot numai într'o limbă străină. Afară de aceea autoritățile ne sunt în cele mai multe locuri dujmane, căci sunt alcătuite din venetici, cari caută să ne strice pe toate cărările. Noi n'avem încă nici un oraș, nici un comitat, unde să fim noi stăpâni.

Calea ni-a arătat-o „*Economul*” din Cluj și dl *Dr. Gârda* din Făget. Ce privește îndeosebi băncile noastre, toate cele așezate în comun cu advocați români ar putea înființa aceste birouri de informațiuni, hotărându-se anume, în ce afaceri numai se pot da informațiuni fără plată. Și dacă s'ar hotări, de formă mai mult, o plată mică în favoarea așezămintelor noastre de binefacere, poporul nostru ar alerga cu dragoste la aceste birouri, cari pot da și alte informațiuni, căci s'ar convinge în curând, că acolo nu e vorba de jefuire, ci tocmai de un ajutor neinteresat din partea domnilor nostri de Român. Iar aceștia trebuie să caute a legă cât mai mult poporul de ei.

Dar pentru că să se înfăptuească cele dorite, trebuie să se miște și poporul. El trebuie să ceară înființarea acestor birouri și asta o poate face prin acționarii, cari tocmai acum se strâng în adunările generale ale băncilor. De aceea la muncă, și domni și țărani!

Neînțelegerile ivite între o seamă de fruntași de-ai noștri, se pare că în curând se vor curma, — ceea ce ar fi foarte de dorit.

Intr'unul din numeții viitori ai foil vom resuma lucrurile mai de căpetenie, spunându-ne și noi părerea, — ca foale poporului, — asupra acestor neînțelegeri atât de regretabile.

Condamnarea deputatului național Dr. Nicolae Șerban. La Murăș-Oșorhei deputatul nostru național, dl Dr. Nicolae Șerban, a fost condamnat la cinci luni închisoare, apoi pedepse în bani și purtarea cheltuielilor, cari la oaltă se urcă la suma grozavă de nouă mii coroane. Motivul principal a fost scornitura, că ar fi spus alegătorilor: „De nu mă veți alege pe mine, să știți că are să între oștirea română în țară“. La asta s'au mai adaus și alte născociri.

Hederváry amenință cu disolvarea dietei. În ședința dietei din Vineria trecută, partidul justhist a declarat, că va lupta cu toată tăria contra guvernului, dacă nu-i va face pe voie în privința maghiarizării armatei. Aceeș declarație a făcut-o și partidul kossuthist prin gazetele lui. Partidul guvernamental socotește declarațiile acestea ca de războiu și va răspunde și el cu atacul. Căpetenia lui, contele Hederváry nu va suferi să se facă de nou obstrucție (impedecare la votarea legilor) în dietă, ci va disolva (închide) dieta. Leszenszky — vestitul în rele — s'a și pus în legătură cu mai mulți comiși supremi în vederea pregătirii alegerilor celor nouă.

Naționalitățile la Viena. Când a răspuns Hederváry interpelării (întrebării) cu privire la memorandumul Croaților, cari au cerut spargerea dualismului, a zis între altele, că naționalitățile trimit multe memorande la Viena, dar acolo nu sunt băgate în seamă.

Acum așa e, căci împăratul, care e de 82 de ani, vrea să i se respecte liniștea bătrânețelor și să rămână lucrurile așa cum sunt astăzi. Dar ce va fi mâine, poimâne? Iată grija cea mare a sugrumătorilor noștri, cari simțesc, că pacostea dualismului se apropie de sfârșit și că viitorul este al naționalităților.

Ceea ce se petrece astăzi în Croația e numai începutul. Celelalte popoare vor urma, căci și la noi trebuie să ajunga să domnească odată dreptatea.

Ce se poate întâmpla sub legea electorală de-acum. În comitatul Solnoc-Dobăca este un cerc electoral, numit al Sicului, în care sunt numai 180 de alegători. E destul, ca un candidat să plătească bine 91 de alegători, și are majoritatea. Cercul acesta a devenit vacant și îndată s'au repezit asupra lui doi candidați, amândoi din partidul guvernamental. Candidatul guvernului e însă numai unul. Acesta se vede, că a crezut, că e destul să fie sprijinit de guvern, fără să mai cheltuească. Celalalt s'a apucat atunci să cumpere sufletele păcătoșilor și în curând s'a văzut, că va avea majoritatea. Fiind însă vorba de un candidat al guvernului și nu de un candidat român, procurorul a cercetat mișeliile săvârșite și urmarea a fost până acum, că 30 de alegători au ajuns în temniță. Căci legea zice, că mișelul, care-și vinde votul, trebuie închis.

Foarte frumos, dar pentru ce nu se aplică legea aceasta și față de ceice cumpără voturi, când contracandidatul e ro-

mân? N'avem dreptate să zicem, că la noi legile sunt pentru unii numai, pentru alții ciumă?

Au eșit ghiarale din sac. Am dat într'unul din numerele trecute știrea, că foaia „Deșteptarea“ din Brașov a devenit politică, dar după calapodul lui Mangra-Brote, cei doi vânzători ai neamului lor. Acum a eșit și „Deșteptarea“ pe față și ne spune, că noi Românii avem nemulțumiri „economice“ și „administrative“. Nemulțumiri pentru școală și biserică nu există după mintea întunecată de speranța ciolanelor. Nu există nici nemulțumiri politice, căci alegeri mai libere, legi mai drepte, ca la noi la nimenea. Așa judecă tot mintea bolnavă a vânzătorilor de ciolane.

Dar acești trădători devin criminali și nerușinați, când zic, că masele poporului, adevărații țărani, meseriași și negustorii noștri, se strâng în jurul partidului național român numai pentru că conducătorii lui sgândăresc nemulțumirile lor, iar la adunările populare votează rezoluțiile, pentru că li se cere. Va să zică, poporul nostru e alcătuit din fături apropiate de firea animalelor necuvântătoare, căci n'ar simți nedreptățile și loviturile, ce le îndură zilnic dela guvernele acestei țări, nu numai pe terenul economic și administrativ, ci și pe cel cultural și politic. Iar când e vorba de adunări populare, Românii noștri votează orice, fie că le-ar propune ceva căpeteniile noastre naționale, fie vr'un Ilig Răiosenstein, fie chiar vr'un... Brote oarecare.

S'e'nșală însă nenorocirii, cari cred — poate — și acum, că poporul nostru se va mai lăsa înșelat de vorbe mincinoase. Mai de mult eră mai ușor, acum au trecut vremurile, căci ne-am îngrijit, ca și țărani noștri să fie luminați în privința drepturilor lor și în privința celor ce pot și trebuie să pretindă dela țara, pe care o susțin și ei prin jertfe aduse cel puțin în aceeaș măsură, ca și de alte popoare conlocuitoare.

Neînțelegeri cu Viena. Legile militare trebuie votate și de dieta din Budapesta și de Reichsratul (dieta) din Viena, altminteri nu se pot pune în aplicare (lucrare). Așa cere dualismul, despre care am scris în numărul trecut. Cetitorii noștri știu, că kossuthiștii și justhiștii vor să mai facă un pas pentru maghiarizarea armatei împărătești. Hederváry a fost la început contra, dar numai de formă, căci Ungurii sunt în privința aceasta tot pe o apă, ceea ce, dealtminteri e frumos dela ei. Săptămâna trecută s'a dus la Viena, ca să ceară împlinirea unora din dorințele celor din opoziție. Ca să li se poată da, trebuie să se invoască și guvernul austriac. Acesta însă nu vrea să li se îplinească dorința celor din Pesta, de aici mare supărare printre deputații unguri, dar mai ales în gazetele jidano-maghiare. Numai de și-ar ținea guvernul austriac firea!

Din Croația. Banul cel nou s'a apucat să lucreze haiducește, după cum i s'a poruncit dela Budapesta. Urgia lui se îndreaptă mai ales în contra foilor naționale croate, pe cari le confiscă (oprește) mereu. Unele din ele au început să-și bata joc de el. Așa una a scris un articol despre „Conservele de pești din Dalmația“, pe care l-a publicat pe pagina dintăiu. De geaba au mirosit toți căpăii dela procuratură pe lângă articolul acesta, căci n'au

putut găsi nimic în el, care să-i îndreptățească cât de cât să oprească ziarul.

Pentru aceea însă Croații nu se înspăimântă și sperăm, că la alegeri vor trage dușmanilor lor o bătaie, de să se satură a se mai face coadă la toporul celor din Budapesta.

Demonstrația contra lui Apponyi la Viena. Studenții noștri, cari au huiduit și ucigașul școalelor noastre profesionale, și Apponyi fariseul, sunt lăudați și de foile germane naționale. *Ostdeutsche Rundschau* arată într'un articol, că a fost o necuviință din partea lui Apponyi să vină la Viena să să țină o conferență, când e știut, că e în contra luminării popoarelor și îndreptățește în contra naționalităților, iar legea lui școlară este o lovitură de moarte dată oricărei culturi.

Ostdeutsche Rundschau se plânge apoi că numai Românii au avut curajul să-l înfruntă pe Apponyi după cuviință, și se întreabă, unde au fost Germanii, cari se fere în Ungaria ca și Românii.

O palmă nouă dată șovinismului din Ungaria.

Cunoscutul profesor și publicist (scriitor la gazetă și reviste) sas, Lutz Korodi care trăiește de mai mulți ani în Germania a ținut la universitatea din Berlin în fața unui public ales o conferență (prelegere publică) foarte însemnată despre șovinismul maghiar și naționalitățile nemaghiare.

Vorbind de recenzământul (numărătoreea) cel nou făcut în Ungaria, dl Korodi a dovedit cu fapte hotărâte, că autoritățile din Ungaria falsifică numărul naționalităților nemaghiare, cari formează de fapt majoritatea populației din Ungaria, dar pe hârtie e în minoritate (mai puțină). E destul să se știe, că toți funcționarii de stat, cu neveste și copii; au fost siliți să se declare Maghiari, apoi sute de mii de Șvabi, Ruteni și toți Jidanii din Ungaria au fost trecuți ca Maghiari.

Despre școalele nemaghiare, dl Korodi a constatat, că legile și ordinațiunile de maghiarizare contribuie de-a-dreptul la prostirea locuitorilor din Ungaria. Țara aceasta e singurul stat din lume, care înăbușe cu puterea legilor cultura locuitorilor!

La sfârșit conferențiarul (vorbitorul) și-a exprimat speranța, că starea naționalităților din Ungaria se va îndrepta în curând, pentru că Moștenitorul tronului, arhiducele Franz Ferdinand, a cărui influință binefăcătoare în politica statului ungar a început să se resimtă, e un prieten sincer al tuturor popoarelor din Austro-Ungaria. Acum câțiva ani fostul prim-ministru Coloman Széll a putut spune în dieta din Budapesta, că nu recunoaște existența (ființa) naționalităților în politica țării, dar acum s'au schimbat lucrurile.

Se înțelege, că toată jidovimea dela gazetele din Budapesta tună și fulgeră împotriva lui Korodi, despre a cărui conferență scriu toate gazetele cele mari germane. Dl Korodi a fost mai demult deputat în dieta din Budapesta. Dar fiindcă el a fost singurul deputat cu adevărat naționalist dintre Sași, au pornit împotriva lui o goană mare prin procese de presă, condamându-l la temniță grea, așa că a fost silit să se refugieze în Germania. Dar glasul său n'a putut fi înăbușit și răsunetul ideilor sale a devenit mai puternic astăzi. Iată rezultatele politicii barbare de maghiarizare.

O pildă vrednică de urmat.

Încă de când cu legea mai veche despre plata învățătorilor, care se hotărîse atunci să fie de 300 fiorini, consistoarele noastre românești, anume cele greco-orientale și cele greco-catolice, făcuseră o înțelegere, ca în comunele, unde Românii sunt împărțiți cu biserica în uniți și neuniți, să se susțină o singură școală românească, care să fie greco-orientală, dacă sunt greco-orientali mai mulți, sau greco-catolică, dacă sunt greco-catolici mai mulți.

Oamenii cu durere pentru legea și limba românească văzuseră adecă primejdia cea mare, ce ne amenință din cauza desbinării pe terenul cultural și și-au zis, că la tot cazul e mai bine să avem o singură școală românească bună, cu unul sau doi învățători harnici și bine plătiți, decât două școli cu învățători năcăjiți sau amenințate să fie închise.

Durere însă, că mai ales din cauza morii dintre fruntașii noștri dela sate, cari nu-și puteau stăpâni patimile joshice personale, dorința frumoasă a consistoarelor noastre s'a înfăptuit numai în puține locuri.

De-atunci primejdia a crescut, căci legile școlare s'au făcut și mai aspre și sute de școli românești au fost închise din cauza, că poporul n'a putut sau n'a vrut să-și țină o școală cu învățător plătit după lege. Am avut însă și pilde frumoase, dar mai ales dela comune mici și sărace, cari au jertfit mii de coroane, numai să-și aibă școala lor națională românească, adecă școala confesională.

O pildă foarte frumoasă despre bună-înțelegere dintre frații de acelaș sânge și despre dragostea de-a jertfi pentru așezămintele culturale naționale, ni-a dat-o acum de curând comuna românească *Broșteni* din comitatul Albei-de-jos. Cele 446 de suflete din comuna aceasta sunt împărțite în credincioși greco-orientali — aceștia mai mulți — și greco-catolici. De mai mulți ani comuna aceasta săracă, dar locuită de oameni foarte vrednici, nu avea școală. Au văzut însă, că satul românesc fără școală românească e ca și țigăniea fără biserică.

De aceea s'au sfătuit ca frații împreună și au hotărît să-și clădească o școală, împotriva căreia să nu poată cărați nimic străinul dușman nouă. Ca să fie dreptate pe deplin, toți locuitorii, gr.-or. și greco-cat., au fost împărțiți în șapte clase, după avere. Cei mai săraci plătesc câte 10 coroane, iar cei mai cu stare 70 cor. Se înțelege, că oricine poate da mai mult decât e partea lui după clasă. Aceasta au și înțeles-o cei doi țărani fruntași Oprea B. Popa, care a dat 500 cor. și Ioan al lui Ioan Săcășan, care a dat 200 de cor.

În felul acesta vredniciei noștri Români își vor avea în curând școala lor frumoasă dovedind din nou, că nu sărăcia oprește unele comune să-și împlinescă datoria, ci nepriceperea și nepăsarea pentru cele mai mari bunuri sufletești: legea și limba. Iar fapta locuitorilor din *Broșteni* le va arăta celor din o comună mare din părțile *Sibiului*, cari se resculaseră împotriva preotului lor, care i-a făcut cu școală frumoasă, — va arăta preotului din părțile *Orăștiei*, care s'a făcut coadă la toporul străinului, că rău fac ceice nu se gândesc întâiu și întâiu la înființarea și îngrijirea așezămintelor, cari au să ne păstreze legea și limba, cum sunt biserica și școala românească.

Asociațiunea în Maramurăș.

Toată lumea românească s'a umplut de bucurie, când a aflat, anul trecut, că în sfârșit s'a spart zidul groasei neinteresări pentru cultura națională în *Maramurăș* și s'a înființat întâiu despărțământ al Asociațiunii noastre și pe pământul istoric, de unde a plecat viteazul voevod *Bogdan*, ca să întemeieze o țară nouă românească, mândra *Moldovă* (cu *Bucovina* de astăzi).*) Se vede, că a fost numai o adormire ușoară, căci la cel dintâi sunet de bucurie s'au înrolat în armata culturală mulți адвоаți, preoți, judecători chiar. Se mai găsesc încă mulți cu sufletele amorțite pe acolo, chiar preoți și învățători, dar avem nădejde, că ghița ucigătoare de pe mintea rățăcită de străinul venetic se va topi și la aceștia în fața razelor de cultură națională, cari străbat acum și acolo. Suntem mândri, că putem constata un lucru: și aici în *Maramurăș* țărani noștri români au dat o dovadă strălucită, că sunt dornici, cu

*) A se vedea romanul nostru *Cu Paloșul*.

mult mai dornici decât unii cărturari, de cultură numai națională românească.

Despărțământul *Vișeu-Iza* a ținut dela *Crăciun* încoace mai multe prelegeri populare în câteva din satele *Maramurășului*.

Cea dintâiu șezătoare culturală s'a ținut în comuna *Săcel*. După ce s'a slujit sfânta liturghie, s'au adunat cu toții în școala confesională, care era plină de popor. Delegatul despărțământului, părintele *E. Bran* spune pe scurt istoricul și însemnătatea Asociațiunii. — Avea să urmeze conferența dlui jude *Dr. Iuliu Pop* despre *Intabulări*. Dar n'a putut-o ține, fiindcă președintele tribunalului din *Sighet*, *Ördög* l-a oprit să țină prelegere românească. O dovadă mai bună ca aceasta, că străinul, chiar și când e chemat să facă dreptate, e dușmanul nostru de moarte. Prelegerea însă tot a fost ținută de dl advocat *A. Sabo*. Prelegerea a fost plină de învățături foarte folositoare pentru oamenii noștri. — A vorbit apoi, tot pe înțelesul poporului dl advocat *Dr. Ilie Chindriș*, despre *Asigurări*, îndemnând pe oameni mai ales la asigurarea vitelor. Prelegerea aceasta a pătruns așa de mult pe ascultători, încât e nădejde să se înființeze acolo o Reuniune pentru asigurarea vitelor. Să ajute Dumnezeu! — Dl advocat *Dr. Gavrilă Iuga* a vorbit despre *Biblioteca Asociațiunii*, îndemnând pe știutorii de carte să se înscrie membri ajutători. Și s'au și înscris numai decât un membru ordinar (cu 10 cor. pe an) și 40 de membri ajutători, toți țărani.

A doua adunare s'a ținut în *Vișeu-de-sus*. Și aici se slujește mai întâiu sfânta liturghie, la sfârșitul căreia părintele *E. Bran* ține o predică frumoasă. Se adună apoi la școală, care și aici era plină de popor. Dl *Dr. A. Szabo* arată însemnătatea *Avintărilor*, apoi vorbește părintele *E. Bran* despre *Beștele și urmările ei*, arătând toate stricăciunile sufletești și trupești, pe cari le face otrava rachiului vândută de *Jidani* spurcați, cari au umplut *Maramurășul*. Și aici s'au înscris 36 de membri ajutători, toți țărani.

A treia adunare s'a ținut în *Ieud*. Aici preotul, învățătorul *Dunca* și primarul — de notar nici nu mai vorbim — sunt toți cu gâtul în jugul străinului. Preotul numai cu mare greu a primit pe membrii comitetului în casa sa. Învățătorul *Dunca*

Cu paloșul.

7

Poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei

de

Radu Rosetti.

(Urmare).

M'am folosit de această stare de lucruri și am câștigat pentru scopurile mele pe cei mai însemnați din ei, venind chiar cu bani în ajutorul celor mai strămtorați și scăpându-i din ghiarele lacome ale negustorilor. Cu cel mai vestit dintr'înșii, cu *Toma Alimoș*, am legat prietenie în vremea războiului cu *Tătarii*; el este astăzi acel care lucrează acolo în numele meu. Am toată încrederea în înțelepciunea și în credința lui, dar sarcina îi este grea, căci negustorii sunt puternici, parte din kneji tot mai țin cu dânsii, alții stau la îndoială. Împlinirea scopurilor mele atâră dela iz-

bânda lui *Toma Alimoș* asupra târgoveților.*) Dacă vor fi *Bărlădenii* cu mine, *Moldova* este a mea și puterile tuturor *Românilor* de preste munți intrunite. Multe sunt oștile lui *Lajos*, dar mulți sunt dușmanii ce și i-a făcut trufia ungurească; de jur împrejurul *Căriei* lor nu vezi decât neprieteni, numai *Leșii* țin cu ei. Imprejurările vin în ajutorul nostru; războiul napolitan ține pe *Craiu*, și îl va ține încă multă vreme de parte de noi cu floarea puterilor lui. *Vrăjibile* cu *Venețianii* sunt departe de a fi sfârșite și în curând războiul va izbucni din nou în *Dalmația*. *Sârbii*, de abia învinși se scoală din nou, în țarul *Dușan* se ridică un potrivnic vajnic care silește pe *Lajos* să ție la graniță oști numeroase; *Boemia* și *Austria* așteaptă numai ceasul potrivit pentru a-și răzbuna ocările din trecut. Vom avea de luptat numai cu o parte din oștile lui și, dacă izbutesc să încheg în mâinile mele toate puterile românești până la

*) *Orășenii* se mai numesc și *târgoveții* adecă locuitori ai târgurilor (orașe cu târguri).

Nistru, nu mă tem să mă pun cu el, chiar dacă nu ar mai avea să se ferească și de alții: tari sunt codrii *Moldovei* și vâjnoase brațele *Românilor*!

— Și ce parte ai de gând să-mi dai în această lucrare, întrebă *Ștefan*. Când crezi că vei putea să mă întrebunțezi?

— O parte aleasă, grea și primejdioasă, răspunse *Bogdan*. Până acum am lucrat preste munți prin doi oameni din care unul este *Toma Alimoș*, celalalt un călugăr, *Isaia*. Cel de întâi trebuie să-ți fie cunoscut și ție din războiul cu *Tătarii*, el lucrează pentru mine la *Bărlad*.

— Da, îl cunosc, dar prea puțin, știi că abia se intrunise oștile noastre cu *Bărlădenii* și s'a dat bătălia în care am fost atât de greu rănit.

— Cel de al doilea, urmă *Bogdan*, călugărul *Isaia*, este inima întregii mișcări ce se pregătește în *Moldova* și preste *Prut*. Intr'un trup sârbed (slab), sub rasa-i*) să-

*) haină largă călugărească.

a deschis școala pentru adunare numai după ce a simțit, că poporul are să spargă ușile școlii, pe care *poporul a clădit-o*. Acest vândut străinului a avut chiar curajul să spună înainte de adunare, că el nu va suferi să se țină prelegeri pentru popor, din a cărui sudoare trăiește. Iar notarul Dunca, care mai ieri alaltăieri purta opinci, apoi primarul, un nenorocit, care nu știe nici carte, au pus pe pargarii satului la pândă unde erau și ei, ca să aple pe țărani, cari se vor duce la adunare, și să-i globească mai târziu pentru tot felul de vine închipuite. Despre ticăloșiile acestor doi slujbași s'a făcut raport la autoritățile mai înalte, cari vor trebui să-i pedepsească.

Adunarea a fost deschisă de părintele A. Anderco, delegatul comitetului. Ar fi trebuit să urmeze conferința dlui învățător al doilea, Grigore Tiplea, acesta a fost însă amenințat de notar, că-și va pierde ajutorul dela stat, dacă va ține o prelegere românească! De aceea a vorbit părintele Mihai Hotea despre *Dăruirea tele ale poporului*, indemnându-i pe ascultători să nu le fie rușine a se numi Români, căci e o adevărată mândrie a fi Român și nu altă listă venetică; apoi să nu-și vândă moșia strămoșească la venetici, ci ei să cumpere dela ei, pentru că pe pământul românesc trebuie să fim noi stăpâni. -- Parintele Bran ține o prelegere despre *Beția și urmările ei*. Ce bine a vorbit, se vede de acolo, că s'a hotărât a se înființa la adunarea viitoare o societate de temperanță, ai cărei membri se obligă a se feri mai ales de rachiul blăstămat al Jidanilor. Dl. Dr. Gavrilă Iuga, a vorbit despre *Biblioteca Asociațiunii*. La indemnul d-sale s'au înscris 60 de membri ajutatori, toți țărani, cărora nu le-au pasat de svârcolirile nemernicilor.

Ce scriu alte gazete?

„Gross-Österreich“ (Viena). Maghiarii nu fac nimic ce nu le-ar perunci egoismul (dragostea numai de sine) lor fără păreche. Ceice se lasă a fi înșelați de vorbăria și teatralismul lor sunt de compătimit, căci va veni ziua, când pe lângă paguba ce o au vor mai fi și de batjocură. Și așa numita „luptă“ pentru *reforma militară*, purtată acum în dieta din Budapesta

racăcioasă de călugăr s'ascunde o inimă de leu și o voință de oțel, stăpânite de o minte aleasă, ajutate de o învățătură mare și însuflețite de o nemărginită iubire de neam. A-ți-l zugrăvi mai bine ar fi lucru greu și muncă zadarnică căci în curând îl vei cunoaște și-l vei putea judeca. Amândoi mă înștiințează, că este de neapărată trebuința sau să vin eu însumi sau să trimit în Moldova pe un om de încredere spre a face cu ei și cu căpeteniile prietene mie cele de pe urmă pregătiri. Este mai ales trebuința de un oștean priceput în trebile războiului, care să poată povățui oastea Moldovenilor răsculați până la sosirea mea sau până la aceea a lui Toma Alimoș. Dacă aș merge însumi, lipsa mea de aici ar deștepta bănuelile Ungurilor; aflarea mea în Moldova, unde sunt cunoscut, ar pune pe Sas pe urma scopurilor mele și aș da astfel prilej dușmanilor să împiedece împlinirea lor luând din vreme măsuri de apărare.

Sosirea ta imi este deci binevenită, căci aflarea ta preste munți nu va putea

pe deoparte de guvern și „partidul național al muncii“, de altă parte de partidele lui Kossuth și Iusth, e o comedie nemai pomenită și numai oameni cu mintea de copii în trebile politice pot fi înșelați. Când vedem, că contele Apponyi și Andrassy dau țipete de dor de pace, de înțelegere cu coroana (Impăratul) în afacerea armatei, când de pe banca ministerială deputații sunt conjurați cu vorbe mișcătoare, să nu provoace o stare, care ar cere o dizolvare (închidere) a dietei, — noi știm foarte bine, din câtrău bate vântul. Din vorbirile lui Apponyi, Andrassy, Lukács, Klueen se vedeă teama cea mare, că va veni o putere, care să se amestece în trebile Ungariei, și care nu va mai aduce hotăriri pentru întărirea hegemoniei (stăpânirii) maghiare, ci va porni să judece *dupa dreptate*. Frica de reforma electorală și de schimbările mari, pe cari va trebui să le aducă, le-a intrat Maghiarilor de orice partid în oase, și ca să scape de primejdia aceasta, ei s'ar hotărî poate să înghita chiar și reforma militară, fără sa primească concesiunile, despre cari ziceau, că sunt neapărate pentru încheierea păcii. Ministrul de finanțe Lukács, care ține locul lui Klueen-Hedervary (acesta era bolnav), a rugat pe deputații maghiari să se gândească la aceea, că poporul maghiar e singur pe lume și nu are nici un prietin. Mărturisirii acesteia i-a lipsit însă părerea de rău, *poacănta*. Dacă n'au astazi nici un prietin, afară de gazete, care lucrează în interesul Maghiarilor de 50 țiretari (a Jidanilor), Maghiarii nu pot învinovați pe nimeni decât tot pe sine. Numai ei sunt vinovați, dacă politica maghiara e socotita ca cea mai brutală (barbară) și totodată de o nesinceritate scârboasă, — numai ei sunt de vina, dacă nimeni nu mai are încredere în ei și împrejurul lor se vad tot mai puțini oameni. A fost o nebunie curată, ca cinci șase milioane de Maghiari, cari sunt numai o frimitura de popor, sa creadă, ca pot juca rolul unei „națiuni politice“ mare și ca pot stăpâni nu numai naționalitățile nemaghiare din țările coroanei Sfântului Stefan, ci monarhia întreaga. Nebunia aceasta se răzbuna acum și se va răzbuna cu atât mai greu, cu cât Maghiarii vor ține mai mult la căerile lor și nu vor deveni modeste.

deștepta nici o bănuială; te știu ager și destoinic în trebile războinice. Vei merge cu cărți dela mine întins la călugărul Isaia, la sihăstria lui de lângă cetatea Neamțului....

— Când trebuie să plec?

— Cât mai curând, chiar mâne dacă nu ești din cale afară ostenit.

— Până acum am fost prea scârbit pentru a simți truda, acuma sunt nerăbdător să dau și eu ajutorul meu la falnică lucrare ce o începi; voi pleca mâne.

— Bine, te voi pune chiar în astă noapte în cunoștința amănunțită a tocmeților ce au urmat între mine și Românii de dincolo. Mâne, cărțile și deplinele puteri ce ți le dau spre a te pune în stare să faci legături în numele meu, vor fi gata de dimineata și vei putea pleca.

(Va urma).

Stiri politice din străinătate

Războiul italo-turc. Flota (corăbiile de război) italiană s'a apucat acum de isprăvuri pe Marea-Roșie. După ce a capturat (oprit) vaporul francez, pe care se aflau și medici turci, am arătat, că era p'aci să se încaiere urit Italia cu Franța. Vaporul a fost liberat, Turcii de pe el au rămas liberi. Dar acum s'a ivit o nouă neînțelegere mare între Franța și Italia. Flota italiană a bombardat (atacat) portul Hodeida, care e lângă Marea-Roșie, și acolo a dărâmat și niște magazine, cari sunt ale unei societăți francezești. Din cauza aceasta guvernul francez a cerut lămuriri. Guvernul italian a răspuns, că a dărâmat magazinele, pentru că altminteri în ele s'ar fi putut adăposti dușmanul. Societatea păgubită n'are decât să ceară despăgubiri dela — Turcia. Aici stau lucrurile până acum.

Intr'aceea flota italiană continuă cu bombardarea porturilor turco-arabe din Marea-Roșie. Portul Hodeida e dărâmat cu totul, locuitorii din oraș au fugit înăuntrul țării.

În Tripolitania nu se mai dau lupte, despre cari s'ar putea vorbi. Știrile date de Italieni, că Arabii s'ar fi săturat de războin, se desmint. Din contră, Arabii sunt așa de porniți în contra Italienilor din cauza crimelor, ce le-au săvârșit aceștia în Octomvrie anul trecut în contra Arabilor prinși, încât nu mai cruță viața nici unui prizonier italian, ci-l omoară numai decât. Comandantul trupelor turcești s'a încercat, ca prin bani să scape pe prizonierii italieni, făgăduind o sumă mare de bani de fiecare soldat italian adus lui viu, dar Arabii nici n'au vrut să audă de așa ceva. Se mai spune, că Șeicul (căpetenia) seminteii arabe Senusi a trimis colonelului turc Neșad o scrisoare, prin care-i face cunoscut, că dintre cei 23 de mii de Arabi trimiși împotriva Italienilor au mai rămas 18 mii, dar și aceștia mai bucuroși mor, decât să recunoască pacea, care s'ar încheie între Turci și Italieni.

Despre pace nu se mai prea vorbește. Guvernul turc a hotărât acum de curând sa nu primească mijlocirea pentru pace a nici uneia dintre Marile Puteri, dacă condițiile de pace nu vor avea drept temelie asigurarea stăpânirii turcești preste Tripolitania, cum e și în Egipt. (În Egipt sunt stăpâni Englezii, dar Egiptul plătește tribut Turciei și recunoaște pe Sultan ca un fel de Impărat și Patriarh).

Turcia. Știrile, cari vin din Macedonia, sunt tot mai amenințătoare. Bandele bulgare săvârșesc mereu omoruri, unele cu bombe. De prin multe orașe oamenii nu mai cutează să iese, așa că negoțul suferă foarte mult. Mult vor avea de suferit și Românii noștri din Turcia.

Germania. În Germania s'a deschis dieta cea mare, în care sunt acum 110 deputați social-democrați. În mesagiu (vorbirea de deschidere) se cere votarea unor sume mari pentru înmulțirea corăbiilor de război. Acestea nu sunt semne de pace.

Portugalia. Țara aceasta nenorocită nu mai are odihnă de când și-a alungat pe regele și și-a bătut joc și de biserică. Mereu se fac revoluțiuni, mereu se omoară o mulțime de oameni și se dărâmă case. Acum a descoperit guvernul o nouă conspirație (înțelegere ascunsă pentru a face revoluție), care are comitete în țara întreagă.

Literatură și știință

Ce este Preotul?

În anul 1898 a murit în Șaroșul-unguresc preotul român Ambrosie Blăjan, care ajunsese după o muncă frumoasă în viaa Domnului la adânci bătrânețe, după ce servise 55 de ani la sfântul altar. Dela el au rămas mai multe însemnări frumoase, între cari una intitulată *Ce este preotul?* O dăm și noi după revista „Cultura Creștină”. Iată cum răspunde părintele Blăjanu:

„Preotul este omul, pe carele tot creștinul îl cheamă ca pe o mărturie, ca pe un sfătuitor, ca pe un cărmuitor la toate faptele cele mai de căpetenie ale vieții civile. Fără de preot nimenea nu se naște, nici moare. El ia pe om din brațele mamei sale și nu-l lasă de sub a sa îngrijire până la groapă. El blagoslovește și sfințește leagănul, așternutul cununiei și patul morții. Pe preot copiii se obișnuiesc de mici a-l iubi, a-l cinși, a-l respecta și a se teme de dânsul, pe el și cei necunoscuți îl numesc părinte, la picioarele lui creștinii își dau tainele și varsă lacrimi de spăsanie din adâncul inimii. Preotul este vindecarea sau mângăierea tuturor ticăloșiilor trupești și sufletești, mijlocitor între bogăție și sărăcie. La ușa lui bate și bogatul și săracul; bogatul, ca să-și reverse tainica milostenie, săracul ca să primească fără de-a se rușina. El nefiind de nici un rang în societate este deopotrivă cu toate clasele de oameni: cu clasele de rob prin a sa viețuire în sărăcie și încă prin smerenia nașterii sale; cu clasele de sus prin a sa curată conștiință și prin acelea deosebite simțiri de dragoste față de deaproapele, prin cari legea creștinească însuflă și stăpânește inima omului. În sfârșit omul, care pătrunde toate inimile și le cărmuiește, al căruia cuvânt se pogoră prin puterea credinței de sus dela Părintele luminilor, dela tatăl cel ceresc! Acest om, zic, este Preotul; *nimenia nu poate face mai mult bine sau mai mare rău oamenilor, decât preotul care își împlinește sau care nu-și cunoaște înaltele datorii sociale* (față de societatea omenească), cu cari este însărcinat.”

Iar noi zicem: Dă-ne Doamne cât mai mulți preoți ca fericitul Ambrosie Blăjan!

Scrisori dela sate.

— Răspuns la scrisoarea unchiului Chimu, publicată în Nr. 4 a c. —

Dorite unchiule!

Cu mare bucurie ți-am citit scrisoarea Dumnitale, în care îmi descrii ospetele de pe la D-Voastră. E drept ce zici D-Ta, că obiceiurile sau datinele dela nunțile noastre sunt foarte frumoase, dar pe unele jocuri slăbesc cu totul. Să poate, că pe la D-Voastră se mai păstrează și astăzi astfel de datini, dar pe la noi, unchiule, am uitat mai cu totul de ospete. Nu să mai aude nici o strigătură frumoasă, după cum zici D-Ta:

Cât îi moșul de bătrân,

Tot ar mânca măr din sân.

și altele de felul acesteia.

Sunt cam de 8 ani pe valea noastră a „Hăsdății”, așa că mai din toate satele pot aduce pilde de ospete, făcute în felul descris mai la vale. Ascultă numai dorite unchiule!

Feciorul, care vrea să se însoare (de multe ori dela 17 ani în sus!) după ce și-a ales fata, merge la dânsa, de obicei sara, odată de două-ori. Apoi să înțeleg cu părinții fetei, cari de multe ori făgăduiesc o zestre cât nu face averea lor întreagă, numai ca să o vadă plecată dela ei. Înțelesul e curând gata, căci pețitorul bucurându-se de atâta zestre, nici nu mai întreabă pe nimeni.

În aceeaș noapte o „fură”, după cum să zice. Dimineața următoare să vezi durerea prefăcută a părinților, după fida lor iubită! Se zdrobesc, plâng și se bocesc de năcazul și rușinea cea mare pricinuită de fata lor fugită! Dar fuga aceasta s'a întâmplat cu voia părinților!

Ce să facă acuma? Pleacă să o caute. O află însă ușor, mai ales când s'a întâmplat furtul în comună. Apoi să vezi la dojene pe biata mireasă (?) Pe urmă se împacă și vine rândul ospățului: aduc mâncare, dar nici beutura de pace nu lipsește, căci în beutura nici pe la noi nu suntem cei din urmă. Acum să vezi, unchiule, ospăț și petrecere fără popă și ceteraș, până ce de multe ori se întorc cu capetele sparte, și și cu mireasa!

Cam așa ospete să fac pe la noi, — curat ca la Țigani. Dar în multe cazuri tinerii trăiesc la olaltă și poate că o duc bine, dar sunt necununați, adică duc o viață în fărâdelegi, câte 1—3 ani neputându-se cumuna, pentru că n'au ajuns vârsta.

Vei zice, unchiule, că aici preoții sunt de vină și noi, învățătorii. Nu crede! Pentru că de cumva preotul își ridică glasul asupra lor, ca să-i dojenească, apoi ți-ai găsit-o! Toate neamurile mirilor îi sar în cap și bietul părinte stă să ia lumea în cap dinaintea lor. Nu vreau să mai amintesc unele cazuri, unde s'a întâmplat chiar așa.

Dar vei întreba, unchiule: Cine e de vină? — Eu zic, că în cele mai multe cazuri aceia, cari pun la cale astfel de ospete dîmpreună cu părinții mirilor.

Mă vei mai întreba poate și aceea: La care rând de oameni s'a întâmplat astfel de lucruri rușinoase? la sărăcime, sau la cei avuți? — Din parte-mi pot răspunde, că în celea mai multe cazuri la cei avuți, adică la fruntea gazdelor. Știu cazuri, de oameni avuți cu vâlvă mare și-au căsătorit câte 1—4 fii, tot cum am arătat mai sus.

Dorite unchiule! zici că: „Nu-i bine să se încuibă în datinele noastre curate, pline de religiozitate, nici un fel de datină rea”.

Eu încă zic, că e foarte rău, unde se încuibă astfel de datini. Și cine trebuie să fie și aici la culmea chemării sale? Vei zice, unchiule, că preotul cu învățătorul. Așa este!

Dar voind cineva să-și ajungă un scop oare-care, mai înainte de toate, trebuie să-și întocmească mijloacele și povețele, cari să-l ducă la scop. Voind noi să ajungem îndestulirea și fericirea noastră, trebuie să lucrăm și să muncim din greu.

Așadară, preoții și învățătorii, umăr la umăr, trebuie să munciască, pentru că să-și poată afla mijloace de stîrpire a rezelor încuibate în aceste părți.

Datorință și grea răspundere au acești doi factori, înaintea lui Dumnezeu și a neamului, ca să crească unul copiii în școală, unul pe cei mari în biserică. Religiozitatea unui popor se începe dela deșteptarea și luminarea aceluia. Mai vârtos vom putea înaintă atunci și vom putea stârpi rele ca

cele de sus, când voința noastră va fi una (adecă a preotului cu a învățătorului), când însoțiți și legați ca sub jurământ vom lucra pentru deșteptarea poporului, când scopul nostru va fi ca o poruncă sfântă pentru cultura și luminarea poporului; — atunci putem fi deplin asigurați, că am învins toate pedecile, și vom putea stârpi din poporul condus de noi, pe rând toate datinele rele.

Tare bine ai zis, unchiule, într'o scrisoare mai înainte:

Cele rele să se spele,

Cele bune, să s'adune.

Cred că m'ai înțeles, dorite unchiule!?

Să ne vedem cu bine

Toderaș.

Observari dela sate

— În formă de poezii populare. —

— „Unde-i unul nu-i putere,
La nevoi și la durere;
Unde-s doi puterea crește
Și năcazul nu sporește!”

Acesta-i adevăr mare,
Cunoscut de fiecare.
Căci unul, ori cât ar fi
De voinic, și ar munci,
Singur, nu poate sfârși
(Fără a se osteni)
Un lucru. Dar doi, sau trei,
Știți cu toții, dragii mei,
Pe-un lucru punându-se,
Îl sfârșesc jucându-se,
Și îl fac cu rânduială,
Cruțând timp și osteneală.

Ba sunt lucruri, pe cari unul,
De-ar fi mai vârtos ca tunul,
(Aceasta asemănare
Nu s'aude 'n ori și care
Să; — deci ca să o știți și voi
Spun, că-i vorbă dela noi)
Nu-l poate singur sfârși,
O viață de-ar munci.
Căci se cere timp și bani.
Câte unul din țărani,
Dornici de înaintare,
S'apucă de-un lucru mare.
Dar vezi, unul nu răzbește
Lucrul, până se sfârșește,
Ci-l lasă la jumătate
Și o ia în altă parte;
Sau nu-s bani, sau nu-i putere,
Sau altceva, de se cere.
Unu-i unul, — dă din toate:
Bani, putere, până poate.
Pe când mulți strânsi la un loc,
Trec prin apă, trec prin foc,
Și năcazul nu-l simțesc,
Căci pe mulți îl împărțesc.

Deci de vrem, să isprăvim
Un lucru, să ne'nsoțim,
Căci azi numai însoțiți
Și la toate înfrățiți,
Vom duce la bun sfârșit
Ce avem de isprăvit.

Și câte lucruri frumoase,
Din cari să tragem foloase,
N'am putea începe az'
Ca să scăpăm de năcaz?
— Iniunțând tovarășii:
Ca spre pildă lăptării,
Bolte, mori și țiglariei,
Pivniți și măcelării,
Tovarășii de mașini,
Cum vedem pe la străini...
Căci așa cum trăim az'
Nu vom scăpa din năcaz.

Ci ne-asămănăm cu racul,
Care-a vrut să tragă sacul,
Intovărășit c'o broască
Și c'o biată știucă proastă.
Fiecare se gândea:
Cum să-și facă parte ea.

Din grăul ce e în sac?
Tot așa și bietul rac!
Și toți cu gândul la părți,
Trăgeau tref inși, în trei părți:
Fiecare cât putea.
Dar sacu'n loc rămânea.

Căci puterile împărțite
Nu-s ca cele se-s unite!

Deci învețe ori și tine
Și să faci ce e bine!

Petrea Dascălul.

Cine merge la vrăjitoare? — Omul prost!

Oameni, cari se țin tare cuminte, pe când ei sunt grozav de proști, sunt destui în lume. Dar când aceștia sunt țărani cu puțină carte, tot mai e de înțeles. Alt-cum trebuie să te miri, când „domni“, cari se numesc deștepți, fac prostii.

De data asta voim să povestim cetitorilor noștri unele lucruri destul de curioase despre Francezii din Paris. În acest oraș încă sunt, ca preste tot locul, o seamă de vrăjitoare, cari zic, că ele „știu spune norocul omului“. A crede însă așa ceva e curată prostie!

Întâmplarea că în Paris niște vrăjitoare au nimerit a spune de câteva ori niște lucruri drepte — poate că ele s'au fost informat înainte! — a făcut pe mulți oameni ca să se ducă la cutare sau cutare

vrăjitoare, ca „să-i spună norocul“. De prezent în Paris se află vrăjitoare mai în fiecare stradă. Ele sunt însă pe cât de mărețe, pe atât de șarlatane: bani nu prea voesc să primească, dar cu atât mai bucuros prezenturi (cadouri), ca de pildă un inel scump, cercei frumoși de aur și alte lucruri scumpe, pe cari apoi ele le știu ușor preface în bani.

Chipul nostru de sus ne arată pe o vrăjitoare din Paris, care s'a făcut foarte bogată pe urma proștilor. Ea e însă vicleană, că locuiește într'o odaie saracicioasă, ca astfel să nu bată nimănui la ochi (mai cu seamă poliției) înșelătoriile ei. Aci tocmai a venit o păreche de oameni tineri, cari se par a fi oameni cuminți, numai cât ceace fac ei îi arată tare proști.

Vrăjitoarea a început a le face hocus-pocus în mijlocul casei. De pe fața lor să vede însă, că nu le spune ceva prea înveselitor, bagseamă fiindcă nu i-au promis un cadou frumos sau nu i-au dat cu vr'un franc sau doi mai mult...

Ne plac însă a crede, că oamenii noștri vor fi știind să se păzească și să se lase cu gândul de astfel de lucruri. Iar pe cei ce nu ne cred nouă, îi îndrumăm să ce-tească și întâmplarea din Cernăuți, care se află descrisă la „Știrile săptămânii“ în foaia de azi. Dacă cu oameni cu carte și dela oraș fac vrăjitoarele astfel de lucruri, — atunci ce nu vor face ele cu țărani de-ai noștri dela sate?

Știrile Săptămânii.

Sibiu 15 Februarie n.

O nouă barbarie.

— Știri posite la incheierea foii. —

În seminarul romano-catolic din Oradea mare sunt și studenți români la teologie. Seminarul acesta are un regulament barbar, care oprește Românii să vorbească dulcea lor limbă. Au răbdat ei bietii teologi, cât au răbdat, dar dela o vreme n'a mai putut. Un teolog de anul prim, I. Cosma, eră bolnav. Teologul G. Bonea a venit să-l cerceteze vorbind cu el românește. Dar un teolog străin, care avea inspecția, i-a provocat să vorbească ungurește, la cecece Bonea a răspuns: „*Noi am vorbit în limba noastră maternă, la cecece avem drept*“...

Atunci teologul străin a pârât pe Bonea la directorul seminarului, unde el din nou a declarat, că teologii români au drept la limba românească. Iar la acest drept ei țin cu toții.

În fața acestei frumoase declarațiuni a teologului Bonea, șovinistul director și-a eșit din sărite. Numai decât a convocat o conferență a profesorilor, care s'a ținut sub prezidenția episcopului romano-catolic Lanyi. Teologii români încă erau de față.

În conferență episcopul Lanyi a înfruntat pe Bonea și le-a spus teologilor, că, după regulament, în seminar nu-l iertat a se vorbi decât ungurește. (Aci se poate vedea tirania cea mare. Ei opresc prin regulament, ca într-o casă să nu se poată vorbi decât draguța de limbă ungurească.... Dar unde, în lumea întreagă, ne poate opri cineva, ca noi Românii să vorbim între noi românește? Doar așa ceva nu-i va trăsni nici când prin minte de pildă la un Francez sau Englez).

Înimosul tinăr Bonea nu și-a perdit însă nici decât câmpatul la auzul acestei muștrări din partea episcopului, ci, după cum el stătea în picioare — e înalt ca un brad — a răspuns sus și tare:

— „*Dacă ne luați limba, poștim aici este și revereanda. Eu nu pot rămânea mai mult aici*“ — și desbrăcându-se de revereanda le-a aruncat-o șovinistilor.

Bonea s'a întors apoi către colegi, zicându-le: „*Adio fraților! Fiți cu toții una și buni români până la moarte*“. După aceste cuvinte a eșit îndată.

Ceialalți 15 teologi români s'au declarat solidari (tot una) cu Bonea, iar conferența a adus hotărîre ca să-i elimineze (să le dea drumul) din seminar.

Teologul Bonea, se zice, că a plecat la mănăstirea Prislopului, unde voește să între ca călugăr. El e din Fărcașa (com. Sătmar). A absolvat liceul (gimnaziul) din Orade și e fecior de țaran. Ceialalți sunt: M. German din Suplac (com. Bihor), fecior de preot. Ig. Cirvai din Sanislău, fecior de țaran. I. Mărcuș din Mădăraș. G. Pop, fecior de țaran din Sanislău. V. Popan, fecior de învățător din Borlești. I. Pasca, fecior de notar din Buteasa. V. Burcuș, fecior de învățător în Iadani. S. Goron, fecior de învățător în Cărășeu. S. Mărcuș, fecior de meseriaș din Mădăraș. A. Coza, fecior de preot din Pribeliște. I. Șteer, fecior de meseriaș din Iadani. (Toate aceste comune sunt în comit. Sătmar). I. Raica, fecior de țaran din Uifalău (Alba inf.). A. Pop, fecior de preot din Spinus, S. Dan, fecior de pădurar din

Budureasa și I. Sabo, fecior de învățător din Vașad (comune în Bihor).

Despre cele întâmplate cu teologii români, a fost înștiințat telegrafice Episcopul gr.-cat. Radu al Orășii, care se afla în Budapesta. Prea Sfinția Sa numai decât a plecat la Orade, unde a sosit Sâmbătă sara. Ajuns acasă a trimis pe canonicul Ioan Butean la seminar, unde să încerce ca elevii români să fie lăsați în seminar măcar în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă. Directorul nu s'a învoit, astfel că cei 15 elevi au fost silți a părăsi seminarul în puterea nopții pe o ploaie grozavă. Ei au fost apoi găzduiți în biblioteca și odăile servitorilor dela reședința episcopului Radu.

Duminecă tinerii români au plecat acasă. La sosirea lor în gara dela Orade îi aștepta mulțime de popor, care le-a făcut ovațiuni.

Părintele Constantin Lucaciu din Dorolț, auzind de cele întâmplate — a dăruit venitul lui de pe un an, pentru crearea unui seminar român gr.-cat. în Orade.

Despre eliminarea teologilor români a fost înștiințat și guvernul. Ministrul-președinte Khuen a cerut telegrafice raport dela comitele suprem din Orade, Hlatky. Acesta s'a prezentat la Episcopul român Radu și la cel romano-catolic Lanyi, pentru a le cere informații. Ce se va alege vom vedea!

Orișe ar urma însă, ținuta aceasta bărbătească a unor viitori preoți români ne umple de bucurie atât mai mare, că s'a întâmplat tocmai în Bihorul, de unde vin adeseori știri triste despre adormirea sentimentului național.

Să trăiți tineri bravi, dragostea neamului e cu voi!

Poate că prin fapta voastră s'a roscolit cu atât mai tare ideea înființării unui seminar român în Orade!

Școalele de meserii din fostele scaune săsești. Universitatea numită săsească susține din veniturile ei școale de meserii în Sibiu, Agnita, Sebeșul-săsesc, Mediaș, Cohalm, Sighișoara, Bistrița, Brașov și Orăștie. Fiind averea Universității averea tuturor locuitorilor din fostele scaune săsești, ar urmă, ca la școalele acestea cei mai mulți elevi să fie Români, căci Românii formează majoritatea (cei mai mulți) locuitorilor din scaunele săsești. Durere însă, că nu e așa, după cum arată cifrele, ce le înșirăm mai jos. Au fost adecă elevi (ucenici) în

	Inscriși	Sași	Maghiari	Români
Agnita	208	156	17	35
Bistrița	218	116	26	76
Brașov	430	26	45	168
Mediaș	311	190	63	53
Sibiu	540	397	26	117
Cohalm	126	78	20	24
Sighișoara	199	155	27	17
Sebeș	185	85	7	93
Orăștie	209	21	60	128
	2426	1414	291	711

Au mai fost puțini și de alte nații.

Românii nu suntem nici a treia parte din numărul întreg al elevilor dela școalele de meserii! Nici chiar cifrele dela Orăștie și Sebeșul-săsesc nu ne pot mângâia, căci acolo Sași și așa sunt puțini și în oraș, dar și în împrejurime. Lucru de tot slab e la Cohalm și Sighișoara. Știm, că Sașii s'au legat cu jurământ, mai ales și la Agnita, să nu mai primească învățăcei români. Pentru aceea însă trebuie să primească măiestri români cât mai mulți învățăcei români, iar fruntașii no-

ștri dela sate să chibzuească, oare n'ar trebui pornită o boicotare în contra tuturor meseriașilor sași, cari cred că trăiesc încă tot înainte de anul 1848?

Dl Dr. Ioan Hămbășan, originar dela Rășinari, a depus zilele trecute în Budapesta cenzura de avocat, cu succes splendid.

Felicitările noastre!

Aduarea generală a comitatului Sibiu, ținută săptămâna trecută, a durat numai două ore. Iată hotărârile mai însemnate: se va duce la ministrul de comerț o deputațiune compusă din comitele suprem și deputații sași din comitat, ca să protesteze împotriva urcării taxelor pentru călătoria pe căile ferate. Se sprijinește propunerea făcută de Reuniunea pentru supravegherea tinerimii din Cașovia, ca să se închidă toate crâjmele Dumineca și în sărbători. Președintele Reuniunii pompierilor din comitat și-a dat demisia, după ce a servit cu credință preste 20 de ani. Aduarea generală îi votează mulțumită. S'a mai hotărît, ca să se ceară schimbarea timpului, când se fac recrutările (asentările) cele mari. Celelalte hotărâri au fost de mai puțină importanță (însemnătate).

Atelierul de ornate din Blaj. În Blaj este un atelier (lucrătoare, vercaș, miheiu) românesc creștin, în care se face tot felul de ornate (odăjdii) bisericesti. În fruntea atelierului e părintele Dr. A. Macaveiu. Tot prin atelierul acesta se pot comanda și cădelnițe, candelă, chivote și alte lucruri trebuincioase în slujba dumnezească. Atelier pentru ornate bisericesti mai e și în Orăștie, susținut de Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei. Face deci păcat preotul sau comitetul bisericesc românesc, care aruncă banii pe zdrențe luate dela Jidani, cari vin pe la sate, ca să-i înșele și apoi să-și bată joc de neamul nostru.

Toți abonații cei noi, cari doresc începutul romanului „Cu paloșul“ au să amintească aceasta când trimit banii, — altcum noi nu putem ști, și de aceea nici nu se trimit.

Bursele (stipendii) dela Blaj. Din fundațiunile Blajului se dau pentru anul acesta școlar (1911/12) la elevi și studenți burse în suma de aproape 50 de mii de coroane, fără a mai fi socotite aici și bursele date studenților în teologie. Din cele 50 de mii de coroane aproape 3500 coroane se dau la calfe și învățăcei de meserii.

Cununii. D-șoara Maria Marta și dl Daniel Marcu și-au sărbat cununia lor religioasă Duminecă în 29 Ianuarie st. v. 1912 în biserica cea mare din Săliște.

— D-șoara Elena N. Oprisor din Ocna și dl Iosif Iliu din Turnișor și-au sărbat cununia lor religioasă Duminecă în 29 Ianuarie v. c. în biserica gr.-or. din Ocna-Sibiului.

— D-șoara Paraschiva Bratu și dl Dumitru Bunea și-au sărbat cununia Duminecă în 22 Ianuarie st. v. 1912 în biserica gr.-or. din Tilișca.

Mulțumită publică. Tuturor acelor persoane, cari au răscumpărat biletele de onoare sau au contribuit cu suprasolviri la concertul de binefacere, ce s'a aranjat de suboficialii dela poste și telegraf în Sibiu, în ziua de 3 Februarie n. c., — le aduce și pe această cale deosebită mulțumită

Comitetul aranjator.

Iászi Oszkár, profesor la universitatea din Cluj. Cetitorii nostri cunosc pe acest Maghiar vrednic, care are curajul să arete nedreptatea, ce se face naționalităților, și să ceară votul universal, egal, secret și după comune, tocmai ca să se poată folosi toate popoarele Ungariei neimpedecate de acest vot. Ministrul de instrucție l-a numit profesor la universitatea din Cluj, unde cei mai mulți dintre profesori sunt șoviniști, cari au pentru noi Români numai vorbe de amenințare și de batjocură. În fruntea acestora stă profesorul Apáthi. Venind dl Iászi la Cluj, va răsuna acum, întâia oară, și de pe o catedră a universității din Cluj vocea dreptății.

Piedeci puse culturii noastre. Ministrul de școale din Budapesta a oprit *Geografia Patriei și elemente din geografia universală*, ediția a VIII 1907, de *Ion Dariu*. Opreliștea aceasta e o nouă piedecă pusă înaintării noastre, căci cărțile de școală ale dlui Dariu sunt dintre cele mai bune. Dar groful Zicsy vrea să oprească aceeace lucrează harnicii noștri învățători, ca să fie silite școalele românești a se folosi de cărți pline de minciuni și de batjocuri la adresa noastră, traduse din limba lui.

Limbile străine și ofițerii noștri. Șeful statului major din Viena a înființat 32 de stipendii de câte 600 cor. pentru 32 ofițeri din statul major, ca să învețe limbi străine de-ale popoarelor din partea de meazăzi-răsărit a Europei. 16 ofițeri învăță limba rusească, 6 limba turcească, 5 limba albaneză și 5 limba bulgară.

În armatele tuturor țarilor se învață limbi străine, dar nicăiri ofițerii nu știu atâtea limbi ca cei din armata noastră împărătească.

Pentru Achim cel omorât mișelește. Reuniunea țaranilor din Bichis-Ciaba a (fuit o adunare, în care avocatul Biro le-a arătat, cum cei doi ucigași ai lui Achim, deputatul lor, au fost achitați de nou. Apoi a vorbit văduva lui Achim, care le-a răspuns, ca să nu răzbune tot cu sânge moartea binefăcătorului lor, ci să umble pe caile, cari li le-a arătat Achim. Țarani-adunați au jurat să urmeze învățăturilor lui Achim, apoi toți au venit să sarute mâna văduvei.

Țararii din Bichis sunt vrednici de laudă, căci și-au arătat în modul acesta recunoștința lor față de celce i-a luminat și s'a jertfit pentru ei.

Earna aceasta va rămâne de pomina și la orașele mari. Pecând noi la sate suntem obișnuți să fim cercetați în ermi grele de lupi, cari mănâșă de foame vin până prin grădinile noastre, la orașele mari așa ceva e neobișnuit. Anul acesta însă lupii au intrat chiar și în Budapesta, unde doi lupi au năvălit asupra alor doi oameni, cari au scăpat cu viața numai fugind într-o curte și închizând iute poarta.

Al doilea Dreadnought austriac. În Martie i se va drumul pe apă la a doua corabie uriașă de războiu, numită Dreadnought (englezește). Aceasta se va întâmpla la Triest, unde va veni atunci și Principele nostru de coroană Franz Ferdinand.

Inundațiuni în Spania. În Spania au fost inundațiuni (vărsări de apă) mari, cari au prăpădit viața multor oameni, pe lângă pagubele de zeci de milioane. Mai mari au fost pe valea râului Guadiana, unde sate întregi, bă și un oraș au ajuns sub apă.

Pildă bună în Făgăraș, dar dela Sași. În Făgăraș sunt 691 de Sași. Aceștia au următoarele societăți: Uniunea tinerimii, Societatea femeilor, Reuniunea de cântări, Reuniunea meseriașilor și Banca săsească. Toate muncesc cu spor, căci e înțelegere bună între toți Sașii de-acolo.

Iar Români? Partea cea mai mare — în frunte cu o seamă de „domni“ — se pismuesc și părăsc la judecată unii pe alții.

Lupta contra beției. Consiliul comunal din Peștera Branului a hotărât, la propunerea părintelui I. Balca, închiderea crâjmelor în Dumineci și sărbători. În felul acesta mai avem o comună, în care nu vom mai vedeă oameni strănși pe lângă sticla cu rachiu, în loc să meargă la biserică sau apoi la școală, unde să asculte o prelegere folositoare. Hotărîrea consiliului comunal trebuie să fie întărită de comitat.

Unde duce sărăcia la orașe. La orașe sărăcia e totdeauna mai grozavă decât la sate. În Budapesta se îmbolnăvi nevasta unui muncitor. Ea încă muncia, așa că cu ce câștigau amândoi puteau trăi împreună cu cele două fete ale lor, una de șase, cealaltă de șapte ani. Bietul barbat muncia din greu, ca să câștige cât mai mult și să poată îngriji și de biata lui nevastă bolnavă. Dar boala nu trecea. Deunăzile, când veni doctorul iară la femeia bolnavă, găsi ușa încuiată. Bătă la ușă, dar înzadar. Atunci sparseră ușa. Și ce văzura? Nenorocita femeie se spânzurase, împreună cu cele două fetițe, de un cârlig. Într-o epistolă lăsată pe masa scrisă, ca nu mai poate vedeă pe barbatul sau chinându-se, de aceea mai bine mor toate trei.

Copli încaruți. În școala primară din Pavat (Croatia) au încaruțit vre-o 60 de copii. Toți copiii au fost duși la spitalul din Agram (capitala Croatiei), unde vor rămâne mai mult timp, ca să cerceteze medicii (doctorii), de unde poate să vină boala aceasta. Căci încaruțirea e o boală a părului, pe care o capătă dela o vreme orice om, dar nu când e de 10 ani.

Mare prostie! Un țaran ungur cu numele Lakatos László din Șiria l-a prostit pe Românul Trifon Halmajeon că-i va preface în aur mult 1500 cor. în bancnote. Eșind într-o sară la câmp, au făcut foc. Românul a trebuit să se desbrace și să joace în jurul focului, pentrucă numai așa se va preface hârtia în aur, zicea înșelătorul. Până când Halmajeon se învârtia amețit în jurul focului, Lakatos a șters-o cu banii. Mai târziu a fost prins și dat pe mâna tribunalului din Arad, care la condamnat la nouă luni închisoare.

Revolverul și copiii. Păzitorul de câmp din Nucet (comit. Sibului) plecase de-acasă, lăsându-și copilașul de șase ani cu un băiat mai mare, anume Ioan Borza. Nicolaie, băiatul păzitorului, puse mâna pe revolverul tatălui său. Borza a dat să i-l iee, dar cine știe, cum a umblat cu revolverul, căci acesta s'a descărcat și glonțul l-a culcat pe Nicolaie la pământ. Venind tatăl băiatului, l-a adus iute în spitalul din Sibiu, dar a fost în deșert, căci bietul copil a murit.

Din isprăvurile ninsorii și ale gerului. Am spus în numărul trecut, că în multe părți ale patriei noastre au fost ninsori mari și ger mare. Urmarea a fost înămolire de trenuri, degerări de oameni.

La Vemend (Ungaria) s'a înămolit un tren într'un troian mare de zăpadă grămădită de viscol și n'a putut merge mai departe. O mașină cu pluguri de curățit venită din stația cea mai apropiată n'a putut face nici o ispravă, așa că călătorii au fost siliți să se grămădească în vagonul conductorului, ca să nu înghețe de frig. A doua zi au venit mai multe sănii, cari i-au dus la stația vecină. Numai mai târziu au putut apoi lucrătorii de gară să curețe troianul, ca să poată plecă trenul mai departe.

— Doi jandarmi își împliniseră serviciul de 24 de ore și plecaseră cătră postul lor, o comună pe șesul Ungariei. Pe drum i-a apucat un viscol cu zăpadă. Unui jandarm i-a luat vântul pălăria de pe cap. El a alergat iute după ea, dar când s'a întors, unde credea, că e tovarășul lui, nu l-a mai găsit, mai ales, că viscolia îngrozitor. Dupăce l-a căutat și a strigat mereu dela 8 până la 10 ore seara, când nu mai putea nici răsflă de oboseală și ger, s'a târât înspre o comună, unde a ajuns după vr'un cias. Aici a mai avut atâta putere să spună oamenilor, că soțul lui e în primjdie, apoi a căzut pe o laviță. Mai mulți oameni au plecat numai decât să caute pe celalalt, dar abia l-au putut afla pe la 4 dimineața, ghemuit jos și acoperit aproape de tot cu zăpadă. El nu mai da nici un semn de viață. L-au dus în sat, unde frecându-l cu zăpadă și dându-i toate îngrijirile l-au deșteptat. Dar om nu va mai fi din bietul fecior, chiar de va scăpa cu viața.

Din prostiile farmecelor. În Cernăuți (Bucovina) eră o Țigancă bătrână, la care îi mersese vestea, că e o vrăjitoare mare, căci știa să îplinească toate dorințele celorce... îi plătesc bine. Ea spunea, că are 27 de draci, cari îi slujesc. Lume proastă e multă, de aceea bordeiul Țigancei adăposteă totdeauna pe cineva, care venia la vrăjitoare după sfat, se'nțelege, că nu cu mâna goală. Proști sunt și între oamenii, cari se cred mai învățați și mai sus decât alții. Așa s'a găsit în Cernăuți o doamnă, căreia îi trebuia un leac. S'a dus la Țigancă, să i-l facă. Țiganca i l-a făgăduit numai decât, dar cu condițiunea, ca doamna să-i aducă toată rufăria ei. Așa s'a și întâmplat. Doamna i-a adus o ladă de rufe și așteptă leacul sau vindecarea. Trec zile, trec săptămâni, dar nici tu leac, nici vindecare. Atunci s'a dus la Țigancă să-și ceară lucrurile înapoi. În loc de rufe (haine) s'a pomenit însă cu o bătaie strașnică, căci o grănadă de Țigani — aceștia, se vede, că erau dracii — au tăbărit asupra ei și au bătut-o măr. La strigătele ei au alergat niște vecini, cari au scăpat-o din ghiarale faraonilor. Vrăjitoarea și Țiganii au fost arestați. Ei vor fi desigur condamnați la temniță grea, dar aceasta nu va face bătaia neprimită, nici nu va întoarce paguba celorce au fost înșelați.

Lupul și lampa electrică. Notarul din Săcele se întorcea într-o sară din zilele geroase abia trecute acasă din Brașov. Pe drum a fost atacat de un lup mare. Având un cuțit la el, notarul s'a apărat cu acesta. Văzând însă, că nu va putea scăpa, și-a scos repede din buzunar lampa electrică, pe care o purtă totdeauna cu el, când umbla sara, și dând drum luminii, a îndreptat razele în ochii lupului. Acesta s'a spăriat de lumina cea tare electrică și a fugit. În felul acesta, notarul a scăpat cu viața.

Tăiat de tren. Cantonierul (păzitorul dela calea ferată), care are să supravegheze pe linia ferată dintre Răcaș și Toploveț (comit. Timișului), și-a pierdut viața din cauza negrijii. În noaptea de Luni spre Marți, săptămâna trecută, avea să treacă pe la cantonul (casa de pază) lui un tren de povară. El adormise tun, așa că s'a dăstăptat numai când trenul era aproape. Lute a eșit afară aproape desbrăcat și în picioare numai cu niște pantofi. Dând să treacă preste șini, s'a împedecat și a căzut, iar roatele mașinei i-au tăiat amândouă picioarele. A fost adus în spitalul din Timișoara, dar a murit curând, săracul de el, din cauza pierderii sângelui.

Un braconier (hoț de vânat) împușcat de un copil. În Ronen (Franța), un crâjmar ajuns la ceartă cu un braconier, care făcuse scandal în crâjmă. Crâjmarul îl provocă să iasă afară. Atunci braconierul scoase un cuțit voind să-l implante în crâjmar. Băiatul de 13 ani al acestuia, văzând primejdia, în care se află tatăl său, luă în te pușca încărcată, care atârna de părete, și o descărcă în braconier. Acesta căzu mort la pământ. Tribunalul nici nu l-a arestat pe băiat, care a lucrat apărând viața tatălui său.

Banca de păstrare în sobă. Neavasta chelnărului Salzer din Dobrișin avea să facă o călătorie. Ea avea însă patru mii de coroane în bancnote (bani de hârtie), de cări se vede, că nu voia să știe bărbatul. De aceea le-a ascuns într'un burhan (horn, țevă) al sobii și a plecat. În soba aceea s'a făcut însă foc, așa că venind iară acasă, a mai găsit cenușa. Barbatul a dus cenușa la sucursala băncii austro-ungare, care va cerceta-o și poate că îi va întoarce cel puțin o parte.

Leac apărător de lingoare (tifos) a aflat medicul francez Chantemesse (cetește Șantemes). El injectează (improașcă) de trei ori niște baccili (microbi) omoriți prin căldură mare, în sânge. Injecțiunea trebuie făcută înainte de-a apuca pe cineva boala, mai ales în timpuri de epidemie (când se îmbolnăvesc cu sutele și cu miile). În timp de 18 luni a făcut încercări la 23 de mii de oameni. În Texas (America-de-Nord) s'au făcut injecțiuni de acestea la 15 mii de soldați, când era să izbucnească războiul contra Mexicului. Numai doi s'au bolnăvit de lingoare, dar și aceștia s'au vindecat.

Se scumpește praful de pușcă. Ministerul de război anunță, că dela 1 Iunie va scumpi praful de pușcă. Praful de vânat, lit. B., care costă până acum 3 cor. 92 bani, va costa 4 cor. 55 bani; praful mai fin se urcă dela 4 cor. 30 b. la 5 cor. chi. logramul. Un pătrar de chilogram praf Nr. 5 se ridică dela 98 bani la 1 cor. 60 bani.

Creioane (pleivase) de — cartofi. Lemnul din creioanele mai bune e de cedru, un copac scump, căci e rar. Scumpindu-se tot mai mult, oamenii s'au gândit să-l înlocuească cu altă materie, care să fie mai bună ca lemnul de brad din creioanele cele ieftine. După cum aflăm, într'o fabrică franțuzească fac acum creioanele dintr'o materie, care se compune partea cea mai mare din făină de cartofi pregătită anume.

De altminteri, ce să ne mai mirăm, când știm, că în ziua de astăzi fac din lemn nu numai hârtie dar chiar și mătăsă.

Călimdarul de părete, care s'a trimis ca Dar de Crăciun tuturor abonaților vechi ai foii noastre, — îl primesc și abonații cei noi, îndată după sosirea banilor pentru foaie.

Ocazie potrivită este, ca deodată cu reînnoirea abonamentului fiecare abonat să comande și Călimdarul Poporului, atât pentru el, cât și pentru oare-cari prieteni

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țărânului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

(după cum stă scris și în fruntea foii).

Lășiți deci „Foaia Poporului“ preste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

Cărți și reviste.

Monografia comunei Săcădate (comitatul Sibiului) scrisă de Ioan Podea, preot gr.-or. Lucrare premiată cu premiul I de 90 cor. la concursul publicat de comitetul central al „Reuniunii Române de agricultură din comitatul Sibiului“. Sibiu, 1911. Prețul 1 cor.

Între multele isprăvi, pentru cari Reuniunea noastră agricolă din comit. Sibiului merită recunoștința noastră, e și încurajarea prin premii a alcătuirii monografiilor (descrieri din toate punctele de vedere) a comunelor noastre. Lucrarea aceasta s'a pornit tot din indemnul secretarului acestei Reuniuni, dl Victor Tordășianu, care a dat și zece coroane drept contribuție la premiile, ce s'ar da. După ce Reuniunea și-a făcut datoria, anunțând premiile, a urmat ea și preoții și învățătorii noștri dela sate să și-o facă, lucrând monografiile așteptate. Celce a prezentat de data aceasta cea mai bună monografie, a fost părintele Podea din Săcădate.

Broșura are următoarele împărțiri generale: I. Istoricul comunei. II. Descrierea comunei. III. Hotarul. IV. Mănăstirea și bisericile. V. Școala și starea culturală. VI. Administrația comunei. VII. Computul comunal. VIII. Plugarul. Capitolele II, III, IV și V mai au și subîmpărțirile trebuincioase.

Monografia scrisă într'o limbă frumoasă ne dă amănunte foarte interesante, din trecut și timpul de față. Cu dovezi din istorie ne arată părintele Podea, că Săcădatea e vechiu pământ românesc, iar Sașii și puținii Maghiari sunt veniți cu mult mai târziu. Știrile istorice nu le-a cules numai din gura bătrânilor, ci a căutat și prin hârtiile prăfuite din cancelaria comunală, prin podurile bisericilor și prin hârtiile cele vechi de pe la oameni. Numai în felul acesta se poate da ceva documentat.

Frumos sunt descrise locuința (din 300 case în 1910, 240 erau de peatră și cărămidă), portul, graiul, iar când vorbește de starea morală, arată ca un adevărat părinte

și partea slabă. Vorbind de scăderea credinței, găsește cuvinte de mustrare îndreptățită în contra așa numiților pascălieri și a slujbăriei mincinoase, care ne mai face așa de mult de răs în fața străinilor.

Amănușit se arată starea economică a Românilor, avuția lor în pământ și vite, cheltuielile de lux, care se încuibă ca o boală rea în satele noastre. Frumos e capitoul despre biserici, icoane și cărți vechi bisericesti, apoi școala și oamenii cu carte mai multă eșiți din aceasta comună.

Am înșirat mai amănușit cuprinsul acestei cărți, nu numai pentru că se cetește cu plăcere, dar el poate servi ca un model bun pentru ceice vor să lucreze asemenea părintelui Podea, căruia i-au premers în felul acesta de muncă dl Romul Simu (monografia Orlatului), părintele protopop I. Muntean (a Gurariului), toți din comitatul Sibiului. Numai având monografia tuturor comunelor noastre, ne vom putea face o icoană lămurită despre starea culturală și economică a poporului nostru.

Părintele Podea a săvârșit o faptă bună.

În editura librăriei C. Șfetea în București a apărut: „Teatru de familie“ (12 piese), cuprinzând monologuri și scene pentru conservatorul de declamație, de Th. D. Speranță. Prețul 2 coroane.

La aceeași librărie a mai apărut: „Zori de Iulie“, nuvele și schițe, de Spiridon Popescu. Prețul 2 coroane. — Aceste două cărți interesante se află de vânzare la toate librăriile românești.

Dr. Augustin Bunea și Unirea noastră cu Roma, discurs panegiric rostit la parastasul celebrat în Cluj la 10 Decembrie 1911. De Dr. Elie Drăianu, protopop gr.-cat. în Cluj. Tip. „Carmen“. Cluj, 1912.

„Din povestirile unui Vânător de lupi“ de Spiridon Popescu formează numărul 707 al „Bibliotecii pentru toți. Nuvele autorului e o bună chezașie a cuprinsului volumașului. Domnul Spiridon Popescu și-a trăit copilăria la țară, cunoscând firea și obiceiurile sătenilor, năcazurile, grijele și prea puținile lor bucurii. Înșiram numai unele din titlurile povestirilor: „Cum am văzut întâiași dată lup“, — „din obiceiurile lupului“, — „Jertfele lupului“, — „Tactica lupului“ etc.

„Oameni cum se cade“ de Al. Cazan e titlul N-rului 709 din „Biblioteca pentru toți“. Autorul, care e unul din tinerii noștri scriitori, își arată și de data asta puterțicu-i dar de observație, de analiză sufletească și deosebitu-i meșteșug de a reda tot ceia ce pătrunde cu o minunată pricepere. Cu o fină ironie autorul biciuește tipurile ridicole, precum și duioasa milă care se întrevește pentru cei oropsiți și năcăjiți.

Fiecare număr din „Biblioteca pentru toți“ costă 30 bani. De vânzare la toate librăriile precum și la librăria editoare Leon Alcalay în București.

Strasser's Taschenbuch der Wiener Börse. E o cărticică nemțască, tipărită frumos, în care se arată toate hârtiile de stat și cele dela societăți și bănci mai însemnate din Austro-Ungaria, spunându-se totodată, ce valoare au aceste hârtii. Cărticica poate interesa pe ceice își bagă banii în astfel de hârtii, precum și pe cei dela băncile noastre. Prețul e numai 60 de bani.

Ultime știri.

Ce e nou în politică?
Din dietă.

După cum spunem și la alt loc al foi noastre de azi, — partidele ungurești din dietă sunt în plină febră. Kossuthiști și Justiștii nu vreau să voteze noile legi militare. (Prin aceste legi se urcă numărul soldaților, ceea ce aduce cu sine cheltuieli mai mari pentru armată, iar pe de altă parte se împușinează anii de serviciu dela 3 la 2.) Deputații unguri din partidele contrare guvernului zic adevărat, că ei numai atunci votează aceste legi, dacă Viena se învoește ca Ungurii să primească și la armată drepturi mai mari ca până acum, ceea ce înseamnă că ei se poată maghiariza și armata încetul cu încetul.

Dar la așa ceva nu se învoește împăratul. Guvernul unguresc pe de altă parte s'ar mulțumi cu legile militare așa cum cere el ca să fie votate de dietă. Partidele ungurești strigă și cer însă mereu nouă concesiuni (favoruri) pe seama Ungurilor și a limbei maghiare în armată.

Din harța aceasta au ajuns acum lucrurile așa de departe, încât se poate întâmpla ca guvernul să disolve (includă) dieta și să scrie (să lase ca să se facă) alegeri nouă.

Zilele trecute prim-ministrul Khuen-Hedervary a fost la Viena, spunând împăratului cum stau lucrurile. Din Viena se zice, că i-s'ar fi spus lui Khuen până unde li se pot da Ungurilor oare cari drepturi și unde trebuie să isprăvească odată cu cererile și amenințările lor.

Khuen s'a întors din nou la Budapesta. A vorbit cu căpeteniile partidelor ungurești, cărora le-a spus că să se domolească. Ei însă amenință mereu, ca nu vor să lase lucrul jos.

Azi, Joi, când scriem aceste rânduri, dieta ține ședință. Tocmai are să se lămurească intru câțiva starea lucrurilor. Se vorbește, că Khuen ar avea deja imputernicirea ca să includă dieta și să exerie alegeri nouă. Din altă parte se spune însă, că guvernul va mai aștepta încă 14 zile. Dacă totuși nu s'ar domoli Kossuthiștii, — dar mai cu seamă Justiștii, — atunci Khuen va disolve dieta.

Intre astfel de împrejurări se prea poate că partidele ungurești să înceapă în curând a bate în retragere.

În momentul din urmă primim următoarea știre telegrafică: Ministrul-președinte Khuen a ținut în ședința de azi, Joi, o vorbire mai lungă, prin care îndeamnă pe Kossuthiști și Justiști, ca ei să-și tragă seama ce fac. Legile militare trebuiesc votate, altcum suferă țara. După Khuen a vorbit kossuthistul Desy, care a cerut ca dieta să nu mai țină ședință până luni, în 19 Febr. n. De aceeaș părere s'a declarat și Justi. (Partidele ungurești voiesc ca până atunci să se mai răzgândească asupra celor spuse de Khuen). După că: se poate prevedea, cei mai mulți unguri încep a bate în retragere. O să vedem cât va mai ținea și comedia asta!

China republică.

După știri sosite până la încheierea foi, China a fost declarată de republică (adevăratul popor a dat jos pe împăratul, alegând în locul lui un președinte dintre bărbații mai de frunte ai țării). Împăratul a subscris — bine înțeles de sălă — actul, prin care se mulțumește de tron.

ECONOMIE

Sfaturi.

Frigurile porcilor. În cele mai multe cazuri, frigurile și boala de stomac a porcilor provin din răceală, mai ales dela mâncările prea răci. Porcul se îngreșează de mâncare, devine somnoros, cască într'una, varsă, lăcomește după apă; se imbalegă mai puțin și vartos. Pentru ca să-l tămăduim de aceasta boală, îi dăm 80—85 grame (nu tocmai un decilitru) de ulei, de care mâncăm și noi, ca să-l facem să verse sau să urdine și să-și curețe astfel stomacul și mațele. Dacă după trei zile dela folosirea acestui leac porcul n'a căpătat încă poftă de mâncare, îi dăm cinci grame de floare de pucioasă și 10 grame făină de grâu curat. Acestea le amestecăm, punând în ele puțină apă, și formăm un cocoloș de aluat, pe care-l dăm porcului. După aceea îi dăm și puțină apă. Dacă după 24 de ore n'a căpătat încă poftă de mâncare, i se dă din nou acest leac odată pe zi, până se tămăduiește.

Orice leac folosește sigur numai dacă se da la timp, nu după ce animalul îmbolnăvit e pe deca.

Din Călimdarul Poporului s'au petrecut multe mii de exemplare, ceea ce dovedește cât e de bun. Nici nu mai avem multe călimdare, de aceea să grăbească fiecare a-l cumpăra, până mai este. Prețul lui e grozav de ieftin, în comparație cu cuprinsul Călimdarului. Un exemplar costă 40 bani, trimis prin poștă 45 bani. (Cei ce comandă mai multe exemplare și le plătesc înainte, capătă rabat mai mare ca acela, cari le plătesc după vânzare. Cetește cele scrise la pagina 10.

Sfatuim și pe aceia, cari și-au cumpărat deja un alt călimdar, ca să nu întrelase a cumpăra și „Călimdarul Poporului“. Cuprinsul lui, care se află publicat la alt loc al foi, dovedește că ori-cui îi poate fi de mare folos. Acest călimdar conține o seamă de articole folositoare, apoi o mulțime de chipuri, poezii și tablouri foarte frumoase. Partea calendaristică și târgurile de țară încă sunt schimbate, completate și răzuite din nou.

Pentru abonații cei noi. *Tuturor acelorora, cari n'au primit numărul 52 din foaie, le facem cunoscut, că dacă doresc a avea începutul romanului „Cu paloșul“ — ce se începe în acel număr — să ne scrie. La dorință trimitem bucuros numărul 52, ca astfel ori cine ar dori, să poată avea și păstra acest roman dela început. De altcum recomandăm tuturor abonaților noștri, ca să păstreze foile cu acest roman.*

Foile cu romanul din anul acesta, de sine înțeles, că se trimit la toți abonații cei noi, dacă le cer.

A apărut

Călimdarul Poporului pe 1912.

Anul acesta dovedește și mai mult ca în trecut, că „Călimdarul Poporului“ este cel mai bun, cel mai bogat, cel mai frumos și cel mai bine îngrijit dintre toate călimdarele noastre. Preste 50 de icoane alese și frumoase, de-ale bărbaților noștri fruntași, porturi, icoane dela serbările

jubilare ale Asociațiunii, împodobesc paginile lui. O icoană mare, colorată, care poate fi podoaba oricărei case românești, ne arată pe toți președinții, cari au fost în fruntea Asociațiunii noastre. Mai cuprinde Călimdarul nostru două icoane, de cari nu s'au mai văzut la noi: porturi românești, de bărbat și femeie, de pe la anul 1650. Sunt după niște fotografii a-nume făcute de pe o carte tipărită acum 250 de ani.

Ce privește celalalt cuprins al lui, am avut grije să facem din Călimdarul Poporului o carte de folos, pe care oricine să o păstreze cu drag și după ce i-a trecut anul. Văzând spre marea noastră bucurie, că poporul nostru nu se mai mulțumește cu un călimdar sec de câteva pagini, am dat o bogată materie pentru învățătură și petrecere.

În anul acesta, pe lângă partea calendaristică obișnuită, am refăcut partea despre poștă și telegraf astfel, încât oricine să se poată lumina numai decât, când are trebuință de sfat în privința aceasta.

Lista târgurilor încă am îndreptat-o astfel, încât oricine poate găsi numai decât târgurile de cari se interesează. Sunt făcute atât după luni, cât și după comune. (Târgurile după comune poartă și însemnarea târgurilor de vite cornute, de oi, de porci și de cai, cum n'au mai fost până acum.

Poezii frumoase de domni O. Goga (Doina), I. U. Soricu (Doina), V. Eftimiu (Traian și Decebal), o mulțime de poezii populare, glume, sfaturi, pilde, cugetări, vorbe înțelepte împestrițează paginile. Frumoasă e poezia *La horă* de colaboratoarea noastră, doamna Maria din Ocna, precum și *Cântecul Țăranului*. Dăm și o anecdotă nouă de T. Speranță.

Istoria unui pocăit de părintele I. Agârbiceanu va lumina pe mulți despre prefăcătoria așa numiților pocăiți, acești lăpădași de legea noastră strămoșească. Dintre bucăți mai amintim: *Asociațiunea*, *Aurel Vlaicu*, *Dr. Iuliu Maniu*, *Iacob Murășan* (cu fotografiile lor), o povestire *Președinții Asociațiunii*, biografia d-lor *Cosma*, *Andrieu Bârșeanu*, *Vasile Suciu*, frumoasă *Voia Domnului* de Mihail Sadoveanu, *Otrava beuturii*, *Scoala de industrie din Sibiu* cu mai multe chipuri.

O bucurie și folos mare va pricinui cetitorilor călimdarului *Advocatul popular*, în care dăm pe aproape 14 pagini sfaturi amănunțite

despre moșteniri și testamente

(Averea câștigată în tovărășie, Comunitatea averii, Zestrea, Dreptul de moștenire, Dreptul de moștenire al femeii, Desmoștenirea, Testamentul, Testamentul scris, Testamentul cu graiu viu, Revocarea (nimicirea) testamentului, Împărțeala, Primirea moștenirii).

O poveste frumoasă despre *Istoria neamului omenesc* urmează unui articol plin de sfaturi despre *Apărarea pomilor de omizi*.

Și'n anul acesta *Răvașul nostru* dă pe 34 pagini întreaga istorie culturală, politică și economică a neamului nostru în anul trecut, fără de-a uita de întâmplările mai însemnate din străinătate.

Di *Petrea Dascălul* dă versuri draguțe pentru icoanele de porturi românești cuprinse în Călimdar. La sfârșitul Călin-

darului dl Petru O. Orlășanu își face Răvașul său în versuri.

Mulți s'au adunat anul acesta, ca să dea un adevărat *Căldar al Poporului*. Cetiți-l și vă veți convinge!

Căldarul e mult mai mare ca anul trecut. Cuprinde *numai literatură de citit* preste 200 de pagini, iar cu celelalte publicațiuni se urcă la 350 de pagini. Prețul lui este însă tot cel vechiu, de: 20 cr. (40 bani) exemplarul, iar 5 bani pentru porto postal.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu câte 20 cruceri bucată, mai capătă două căldare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de postă.

Acci care cumpără 25—50 exemplare se capătă cu 14 cr. (28 bani), dela 50 bucăți în sus cu 12 cr. (24 bani) unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banii trebuie trimiși totdeauna înainte de accia, cari voesc să capete căldare cu aceste prețuri atât de ieftine. Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimit și cu rambursă, adică să se plătească la scoaterea dela postă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta. — Căldare nevândute se primesc înapoi până la 15 Febr. c. l. vechiu 1912. Dar trebuie trimise plătite de postă, care nu se poate detrage din preț.

Toți accia, cari voesc a vinde căldare să se adreseze la administrația „Foil Poporului”. La acci revânzatori, cari sunt oameni de încredere, dăm căldare și ca să le plătească după ce le vor vinde, numai cât atunci nu e rabatul chiar așa de mare. Pe lângă plățirea după vânzare, dăm căldarul: cu 14 cr. acelor cari comandă dela 50 bucăți în sus, iar cu 15 cr. acelor cari comandă mai puține de 50 bucăți. Ei au însă a plăti și poșta, fiindcă pachetul se trimite neplătit.

Poșta Redacției.

I. V. în Târnova. Cele scrise despre învățatorul de mai înainte al D. Voastră ne-au scârbit cu adevărat. După cum scrii tot D-ta, Veneratul Consistor l-a și pedepsit, scâlpând comuna D. Voastră de un astfel de om, așa că înșirându-i pe catele, ar fi să i se dea o nouă pedeapsă pentru acelaș păcat. Iar lucrul acesta nu e creștinesc. De se va purta și în comuna, unde e acum, tot așa și mai mari școale nu-l vor aduce pe calea binelui, îl luăm noi în primire. În cazuri de acestea să așteptăm însă totdeauna cu încredere hotărârea autorităților noastre și numai după aceea să eșim în public. Căci nimeni nu vrea moartea păcătoșului, ci îndreptarea lui.

Nic. O. în B. De unde e scoasă poezia trimisă?

Orșova. Pentru numărul acesta a sosit prea târziu.

I. Pușcăriu în Buc. ung. Dumniata ai trimis numai 4 cor. 40 bani. Cum poți cere pentru acești bani și „Căldarul Poporului”? S'a trimis numai căldarul de părete.

V. T. în Dumbrău. Fiind scris pe coupon grozav de încrecat cuvântul *Török*, noi am cetit Gavril. S'a făcut deci adresa greșită, iar foaia se va fi pierdut pe undeva. Iată cum se proiuc încrecări din cauza scrisorilor nelămurite. Acum s'a îndreptat.

A. G. Cismașiu în L. Numai săptămâna trecută — când cu sistarea — s'a putut întâmpla, ca unii să primească foaia mai curând. Dar de alto ori se trimit totdeauna la o altă dată. Așa a plecat de pildă și foaia de acum. Scrie-ne, când ai primit-o?

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

„Editura și tiparul „Tipografia Poporului”.

Mulțumită publică.

La acoperirea speselor cu procurarea unui clopot și a unui policandru pentru biserica noastră gr.-or. din Colun, ne-a venit într'ajutor credinciosul bisericii noastre dus în America Ioan Nicodin, care a binevoit a ne trimite suma de 245 cor., colectată dela următorii credincioși: Ioan Nicodin 8 dolari; Ioan L. Bunescu, Nicolae Sivu și Ioan Alexandru, câte 4 d. toți din Colun; Andronica Stoica (Săsăuș) 4 d.; Toma I. Briazu (Fofeldea), Nicolae Constantin și Ioan Constantin (ambii din Daneș), Petru Vocilă (Paloș), Cozma Mailat (Vlădeni) și Constantin Itu (Comăna de jos) fiecare câte 1 d.; George Finghiș 4 d.; George Stanciu, Avram I. Crihălmean toți din Perșani, Savu Sârbu și soția Maria, câte 1 d.; Ioan Neag, Ioan Pașion, Ilie Tăușan, toți din Buzd; Nic. Crișan și Ioan Boca câte 50 cenți; Ioan Ghibu 25 c.; toți din Boz; Ioan Constantin 1 d. (Voila); Pantelimon Barb (Viștea sup.) 1 d.; Iacob Jeran (Șinca nouă) 50 c.; Nicolae Păcurar (Crăciunel) 25 c. și Ioan Buțiu (Deal) 50 c.

Alăturat a binevoit a ne trimite și dl Zenove Mățau din Perșani aflător în America o listă de colectă cu următorii donatori: Nic. Constantin, Ioan Constantin, Zenove Mățau și Savu Sârbu și soția Maria câte 1 d.; Larion Rusu 2 d.; Ioan Nicodin, Andronica Stoica și Ioan Alisandru câte 50 cenți.

Tot spre acest scop biserica noastră a primit daruri dela următorii donatori: N. N. și soția 50 coroane, Petru Bratu 20 cor. ambii din Rășinari; v. d. Paraschiva Pușcașiu din Glâmbocă 40 cor.; Aurel Barbu inv. în Tălmăcel 20 cor.; Nicolae Roșca comerciant în Focșani 20 cor.; Oprea Mosora comerciant în Topârcea 10 cor.; George Bera domiciliat în București 10 cor.; Nicolae Anghel domiciliat în România 20 cor.; Ioan Fălămaș, comerciant în Drăgășani 10 cor.; Iacob Manuil notar în Topârcea 5 cor.; Nicolae Suma inv. în Gihjasa inf. 5 cor.; Nic. Ticăciu paroh gr.-cat. în Bazna 2 cor.; Vas. Părăian inv. în Mag 2 cor.; Ioan Totan măestru zidar în Sebeșul sup. 2 cor, precum și dela următorii credincioși din Colun; Ioan Giurea paroh gr.-or., Ioan Giurca inv., Nicolae T. Giurca, Ioan D. Poșia, Ioan N. Suma, Ioan Miclaus, Ioan Sârbu, Nicolae Stoica și v. d. Maria O. Barbu dela fiecare câte 20 cor.; Nicolae N. Tudur 25 cor.; Nicolae D. Poșia 10 cor.; Lazar Teca 10 cor.; Ioan I. Suma 5 cor.; Preoteasa Elena Giurca 5 cor.; Nicolae Suma cassar 5 cor.; Nicodin Nicodin 4 cor.; Onea Nistor 4 cor.; v. d. Maria I. Popoviciu 3 cor.; O femeie credincioasă 3 cor.; Ioan Roșca al Teculețului, Visarion Balu, Lazar Poșia, Nic. O. Roșca, Onea Lenghea, Onea Suma Stan, Nicolae Dudur, Nicolae M. Roșca Nr. 118, Lazar L. Vintilă, N. N., Moise Barbu, Moise Tanase, Moise Anghel, Moise Iancu, Onea Roman, Nicolae Serafin Popa, Eugen Suma, Ioan Suma, Nicolae Suma Nicarad, Ioan N. Crețiu, Ioan Stoia, Onea Gavrilă Uți, Nicolae O. Huiu, Nicolae Toader, Ioan Corneiu, Nicolae L. Vintilă, Nicolae Teculețiu, Onea L. Suma, Nicolae L. Poșia, Ileana Poșia, Maria O. Anghel și v. d. Paraschiva N. Tanase fiecare câte 2 coroane și dela alți credincioși sume sub 2 cor. Pe lângă aceste daruri, biserica a mai primit un rând de vestminte bisericesti în preț de 100 cor. dela o femeie credincioasă din Săliște.

Tuturor acestor binefăcători pentru jertfele depuse pe altarul Domnului în numele întregului popor credincios al acestei biserici le exprim sincere mulțămite, rugând pe bunul Tată ceresc să le răsplătească însutit darul, cu care au contribuit spre mărirea lui Dumnezeu, iar celor trecuți preste țări și preste mări le doresc reîntoarcere cu sănătate, cu bun sporiu și fără de sminteală la vatra părintească.

Colun, la 10 Ianuarie 1912.

Ioan Giurca,
paroh gr.-or.

La numărul de azi al foii noastre se află adaus un prospect dela Ustredna Banka.

„Căldarul Minervei” pe anul 1912 a apărut. E foarte frumos ilustrat și redactat cu îngrijire, având un cuprins bogat și variat. Prețul Cor. 1.25, iar 10 bană deosebit pentru porto. De vânzare la Librăria „Foil Poporului”.

Loc deschis.

Medicii primari dela Spitalul garrisonoanei ces. și reg. din Lemberg au făcut următorul raport: Apa naturală amară Franz Josef influențează curățirea fără nici o indispoziție neplăcută. Apa „Franz Josef” chiar și la folosință mai îndelungată, din partea holnavului e luată cu plăcere și nu slăbește mâțele, ceace se întâmplă la mai toate celelalte mijloace de acest fel. De vânzare în apotecă și droguerii.

Pilulele de piept ale lui Egger ajută iute și sigur contra tu oi, răgușelii, umplerii cu bale etc. Pro carton 1 și 2 coroane. Se capătă în toate apotecile și droguerile. Depozit principal: Apoteca „La Palatin”, Bpest VII, Vacikörut 17.

O casă

463 1—5

nouă, parter, constătoare din 2 odăi și culină, curte, grădină, apeduct etc. e de vânzare. Casa se află în Sibiu, strada Wachsmann 45—47 (Conradswiese). A se adresa acolo.

Locomobil de benzin

putere de 8 cai, fabricat Langen & Wolf, 900 mm. castenul de imblătit fabricat Hoffner & Schramm, abia de 4 ani în funcțiune, de aceea încă foarte bun, se vinde ieftin Amănunte de Ioan Schieb, Sibiu, Hotel Bonfert. 485 1—

Fân de vânzare

de calitate primă și cu preț convenabil, cam la 30 cară, — se află în Zlatna (comitatul Alba inferioră), aproape de gară.

Doritorii de a avea fân să se adreseze economului Simion Pătrângenar în Zlatna (Zalatna, Alsóhérm.) 456 1—2

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în

inseratul din „Foaia Poporului”.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lăptirea foii noastre, iar pe de altă parte, vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

462

Un învățăcel

1—3

se primește imediat, în prăvălia mea mixtă. Condiții favorabile. Dela competenți să recere să aibă și o școală mai bună și să fie din familie bună. Doritorii să se adreseze la Ioan Milea, comerciant în Agnita (Szentágota).

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechi).

- 4 Februarie: Covasna.
 6 Februarie: Cetatea de baltă, Papolt, Reghinul săsesc.
 7 Februarie: Alțina, Cagu, Huedin, Teiuș.
 8 Februarie: Bachnea, Boroșneul-mare.
 9 Februarie: Cehul de Selagiu, Chendu mic, Goroslăul de pe Someș.
 11 Februarie: Borșea, Chichiuda mare, Crispatac, Halmagiu mare, Mercurea, Rodna veche, Sereda Murășului, Sic, Cristurul săcuiesc, Turda, Zeteleacă.
 12 Februarie: Bistrița, Zarand.
 13 Februarie: Carțfalău, Sighetul Marmășiei.
 14 Februarie: Drăguș.
 15 Februarie: Dej, Aleșd, Făget.
 16 Februarie: Becicherecul-mare, Mediaș.
 17 Februarie: Bruin, Dicio-Sân-Martin, Drașu, Lechința, Zlagna.

Casa de păstrare în Mercurea societate pe acții.

Primește la filiala sa din **Albă-Iulia depunerii spre fructificare** până la 5.000 C. cu 5%, de la aceasta sumă în sus cu 5,1%. Depunerile se capitalizează de două ori la an. Darea de caute o plătește institutul.

Acoară **imprumuturi pe intabulare** cu 7%, pe chizeși cu 8%.
Mijloace de asigurări de viață și fos la banca generală de asigurare română din Sibiu.

Localul filialei e în strada **Vinului Nr. 1** (alveinci utca 1 szám) în casa D-lui **Publiu Rozor**, vânaș, lângă firma **Misselbacher**.
Direcțiunea

Anunț de licitațiune.

Duminică în 12/25 Februarie a. c.
 se dă prin licitațiune minuentă în întreprindere **facerea a 200.000 de cărămidă** pentru **biserica din Sugag**.

Licitațiunea să va ține la 2 oare d. n. în școala confesională din loc.

Condițiile de licitare și lucrare să pot ceti în fiecare zi dela 8—11 oare la oficiul parohial.

Reflectorții nu au dreptul de a pretinde diurne sau alte spese de călătorie.

Fără carte de lucru — nime nu să admite la licitație.

Sugag, în 16/29 Ianuarie 1912.

George Perian   **Nicolae Bogdan**
 paroch gr.-or.   epitrop I.

Publicare de licitațiune.

Comuna **Țichindeal** dă în arândă pe 2 ani pășunea de pe hotarul **Vurpărului** în mărime de 180 jugare. Prețul strigării 1400 cor. Doritorii să se adreseze la primăria comunală. Ziua de licitațiune este **25 Februarie 1912** la 3 oare înainte de ameză. 440 3—3

Țichindeal, 31 Ianuarie 1912.

Primăria comunală.

O mașină de îmblătit

ce se mână cu benzin, e de vânzare. Mașina se folosește de 3 ani, dar e în stare foarte bună. Vânzarea se face din alte motive particulare. Prețul după învoială. Informațiuni se pot primi dela **Ioan Banea Nr. 379** și **Ioan Aldea Nr. 413 în Vurpăr**, (Vurpód Szebeam). 488 3—3

Concurs.

Să caută un învățător (ori învățătoare) suplent la școala comunală din **Orlat** (comitatul Sibiu) pre lângă salariu lunar de 66 coroane. Postul e a să ocupă imediat. Suplinirea durează până la esauentul de vară. 461 1—1

Senatul școlar comunal.

Nr. 88—1912.

450 1—2

Concurs.

Pentru ocuparea postului de *conducător al instalațiunii electrice* a comunei **Avrig** să scrie concurs cu teraiul până la **25 Februarie 1912**.

Emonumentele sunt:

1. Salariu anual 1200 cor.
2. Cuartir și lumină în natură.
3. Venite laterale.

Doritorii de a ocupa acesta post să și înainteze rugărilor cu documentele necesare până la termenul sus indicat.

Avrig, în 21 Ianuarie 1912.

Primăria comunală.

400 1—3

Doi tineri.

În prăvălia de manufactură, ferărie și băcănie a subscrisului sa primise pe lângă condițiuni favorabile **2 tineri** cu 1 sau 2 clase gimnaziale sau reale. Respectivii să fie din familie bună. Se recere să știe limba germană sau maghiară.

Doritorii să se adresa la firma **Nicolae Răchitan** în Sasclor (Szászcsör).

Pământ de vânzare.

În Sibiu, strada **Șurimici** (Kleinscheuerstrasse) se află de vânzare un pământ potrivit pentru zidit. Mărimea este 585 stângini evadrași. Prețul 1 coroane pe stângin. A se adresa în Sibiu, **Ziegelgasse Nr. 3-a**. 468 2—3

Sunt de vânzare

10 acțiuni de ale „Casei de păstrare din Mercurea” și 457 1—1

5 acțiuni de ale institutului de credit „Poporul” în S. liște.

Doritorii de a le cumpăra să se adreseze la Administrația „Foaia Poporului” în Sibiu.

De vânzare

se află o casă cu curte în **Ocna-Sibiiului**, strada podului Nr. 17, aproape de scildători. Loc potrivit pentru a mai face zidiri nouă. Doritorii binevoiesc să se adresa și informa la fața locului. 455 1—1

Mare succes

au inserate în „Foaia Poporului”, unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea, din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apol pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, oum și anunțarea a tot felul de cerșuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuratec sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
 „FOAIA POPORULUI”.

Ca econoamă

caută loc potrivit o persoană inteligentă, care se pricepe la toate ale casei. A se adresa la administrația Foii Poporului. 421 2—1

Andr. Rieger

Fabrică de mașini

Prăvălie de mărfuri de fer

Prăvălie și depozit
 de lemne de lucru

Sibiu — Nagyszeben.

oferează foarte ieftin:

Materiale pentru zidiri

Traverse,
 Toate soiurile de fer
 Tevi,
 Articli pentru
 canalisări

Lemne de lucru
 Material tăiat
 Cement
 Mucava pentru
 coperit
 Plăce pentru izolat

452 1—6

etc.

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postaparcasa ung. 29,349.

„Banca generală de asigurare”

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei” și prezidentul „Solidarității”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății. — Prospective, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE” dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare”
 Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”.

Două calfe

Se caută pentru un atelier de lustruit haine (se calcă cu electrică). Pot fi și fete, numai să-și priceapă bine meseria. Plată bună. A se adresa la **Nicolae Țintea**, atelier de lustruit și călcat haine, *Ocna-Sibiului* (Vizakna).
410 4-5

Unul sau doi tineri

absolvenți de 1-2 gimnaziale sau reale, se primesc ca practicanți sub condiții favorabile în prăvălia lui **Stan Steflea Guran** în *Săliște* (Szelistye, com. Szeben). 444 3-6

Vinuri de masă escelente,

litra cu 56 și 60 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria de vinuri
57 56-

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20.

Biblioteca

„Foi Poporului“.

Din Biblioteca „Foi Poporului“ au reapărut până acum următorii numeri:

- Nr. 1. Nichita Balica, povestire istorică de Silvestru Moldovan și Movila lui Burcel, de V. Alexandri. Ediția III.
- Nr. 2. Doine și strigături, culese și întocmite de Nicolae Regman. Ediția III.
- Nr. 3. Găsitul, poveste de Emil V. Degan și Punga cu noroc și căciula fermecată, povestire orientală prelucrată de Silvestru Moldovan. Ediția III.
- Nr. 4. Pomăritul, sfaturi în formă de dialog, de Iustin Solhoca, inv. Ediția II.
- Nr. 5. Ulisse, regele din Ithaca, povestire istorică de Silvestru Moldovan.
- Nr. 6. Rîs și veselie, anecdote și glume. Ediția III.
- Nr. 7. Găciturii, de Isidor Dopp, inv. Cu un adnex: Glume. Ediția II.
- Nr. 8. Edip, nenorocitul rege din Teba și alte întâmplări din vechime, povestiri istorice de Silvestru Moldovan.
- Nr. 9. Poezii populare și povești, greblete și netezite și la lume împărțite, de Parteniu Giurgescu.

Fiecare număr costă 20 bani, iar pentru postă este a se trimite 5 bani deosebit de fiecare carte (număr).

Alte numere în pregătire.

Magazinul de făină

a lui

Petru Moga

SIBIU, strada Buseritei Nr. 81
(aproape de gară)

și

[397] 8-

SIBIU, strada Sării Nr. 23.

recomandă pe sfintele sărbători

făină foarte bună și mai ieftină ca ori unde.

Vând și cu sacul comercianților, pe lângă preț redus.

Rugându-mă de cercetare, semnez

Cu toată stima

PETRU MOGA

franzelar și negustor de făină.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare fără anunț cu 4% pe lângă anunț cu 4 1/2%, iar depuneri mai mari cu 5%. Depuneri și ridicări să pot face și prin Cassa de păstrare postală. Darea de camete o plătește institutul.

Acoardă împrumuturi:

pe cambii
pe hipotecă replătibile în rate sau în anuități
pe obligațiuni cu cavenți
ca credite de Cont-curent pe lângă asigurare hipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).
Dobânda variază între 8% și 6% după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

Schimbă adevărată cumpără și vinde ori-ce fel de monede străine cu cursul zilei.

201 15-20
Direcțiunea.

PUBLICAȚIUNE.

Societatea croitorilor pentru domni din Sibiu aduce la cunoștința onoraților mușterii, că toate mărfurile și stofele nouă pentru

Haine de primăvară și de vară

au sosit și se adresează cu rugarea, ca doritorii să facă după posibilitate deja acum comenzi, de oarecum se pot executa cu mult mai mare îngrijire, ca mai târziu, când se aglomerează o sumedenie de comenzi.

Cu toată stima

451 2-2

Carol Albert

Ludovic Ferencz

Henric Hannich

Iulu Kwanka

Ioan Părău

Ioan Petrașcu

Iosif Schneider

George Székely

Carol Vater

Stefan Walther

A. Zach.

În America unicul Depozit de cărți românești este Biblioteca Română în New-York

65 St Marks Place.

145 42-

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituții române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești, cearsornice de tot felul, giuvaerice, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română“ primește și mijloace și trimiteră de abonamente pentru „Foaia Poporului“.

Dela „Biblioteca Română“ se poate comanda și „Călimdarul Poporului“ pe 1912.

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid.

„Mugurul“ însoțire economică Elisabetopol
(Erásébetváros K-s-Küküllő vm).

ALTOI DE VIIE

Calitate distinsă pe lângă celea mai moderate prețuri. Soicri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se află de vânzare la

Însoțirea economică

„Mugurul“ Elisabetopol
Erásébetváros

Material disponibil în altoi peste trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă. Altoii sunt desvoltăți la perfecțiune. La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată! — La cerere preț-curent și instrucțiuni gratis și franco.

Români, sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vreau binele.

Români replantați-vă-viile cu altoi dela firma Română.

Români, trimiteți hăștil la cursul practic de altoi.

De vânzare.

Fabrica de apă gazoasă (sodă) și **limonadă** a subacrisului e **de vânzare**. Mașinile (pentru acid carbonic fluid) sunt moderne și în stare bună de 7 ani); asemenea sifoanele (peste 1000 sistem Lamprecht), sticlele pentru limonadă, acareturile vasele lăzile etc.

Prețul e foarte scăzut. 447 2-3
 Detaluri în persoană.

D. BANCIU

farmacist în *Sălăște* (Szelistya, Szebenm).

Două case parter

noie și frumoase, cu grădini mare și încăperile de lipsă, precum și o casă cu etajiu, sunt de vânzare pe lângă condiții avantajoase. A se întreba la **Mihael Huber**, măiestru bărlag, Sibiu, Schlahthausgasse Nr. 18. 427 3-3

De vânzare

este o **căldare stabilă** și o **mașină stabilă**, de 12 puteri de cai, potrivit pentru un joagăr sau o moară etc. Doritorii să se adreseze la **Dumitru Moga**, Apoldul mare (Nagyapold, com. Szeben). 437 3-3

436 3-3

Casa

în **SIBIU**, strada Rosenanger 15 și strada Binder 9, o de vânzare, pe lângă condiții avantajoase. Amănunte se pot lua dela **Josef Platz**, Sibiu, strada Cienădiei 39.

500 Coroane plătesc celui ce ar mai căpăta vre-odată durere

la dinți ori li va miroși gura după ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 60 fl. EA Bartilla-Winkler Viena 19 I. Sommergasse 1. În Sibiu: la farmacia: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cienădiei 59; ulița Turnului (Sagrasse); ulița Deal 2; farmacia Tentsch; Miltzer, str. Goțteritel și str. Cienădiei. În Blășița: farmacia lui Herbert. Leboșul-săseuc, farmacia Lederhilger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apă de dinți lui Bartilla. Deunțări de falsificare vor fi bine păzite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimite sticle cu 5 cor. 90 fl. franco 56 21-

ATENȚIUNE

50,000 părech! de ghetel!

6 părech! de ghetel uzual pentru Cor. 8 — Pentru facetarea de plată a mai multor fabrici aur, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghetel adânc sub prețul de fabricare. De aceea cu îndoi și cu 2 părech! de ghetel cu sinoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galonate, cu capă, cu talpa bituță tare cu talpă, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărima după măsură. Toate 6 părechile costă numai Cor. 6 50. Expedare cu rambursă. 12 21-

C. GRÜNER, export de ghetel, Cracovia Nr. 193. Schimbul e admis și banii retour.

Ingrădituri uimitor de ieftine!

Invenșune senzațională!

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea neîntrecută a

impletitudii Hungaria

patentată. 488 1-12

Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc! Nu e de lipsă să fie văpsit. Prețul per metru cvadrat 30 fileri și mai sus.

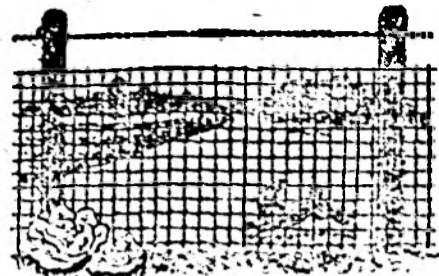
Să poate procura la sigurul fabricant:

Alexandru Haidekker

fabrică de țesătură de sârmă, de ingraditură din impletituri și de gratii
Budapesta VIII, Ūlői út 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștienșios. — Preșcurent ilustrat, gratis și franco.

Foarte cor spanzători

Manare foarte ușoare!

Auleo!

Alurista de tuă mă înneacă.

La tuă, răgușală și întrocănoare ajută sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 60 fl.

Depoul central:

farmacia „La paiatină“
Budapest, VI., Váci körút 17.

Trăiască

Pastilele lui Egger mă scăpară fute.

În Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummier, Karl Pissel, August Toutsch.
 În Sebeș la Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder. 488 21-26

Cel mai mare depozit!

Mărfuri de porzellan, sticlă și galanterie!

Articli pentru cadouri.
 Pompadouri pentru dame.
 Jucării pentru copii.
 Obiecte de argint de China.
 Obiecte pentru culină.

Oglinzi, icoane.
 Lampe.
 Festnice și policandre pentru biserici.
 Tot felul de obiecte de sticlă pentru masă.

În prăvălia aceasta se vând mărfurile de metal ale fabricii din Berndorf.

Prețuri fixe, dar foarte ieftine.

416 2-10

Succesorul lui J. F. Schneider

Johann Weindel

Sibiu, Piața mare Nr. 15 și 16.

Frații Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

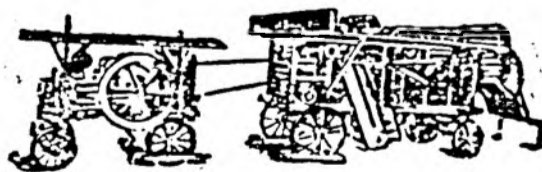
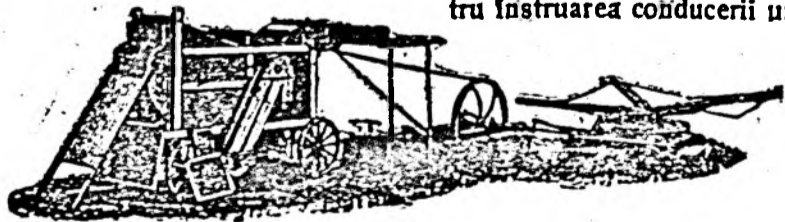

Budapesta,

IX., Boráros-tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**

NOU! NOU! Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blătīt cu motor în timpul de acum. Pentru înștruirea conșducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un **catalog**.

Conștrucția cea mai nouă.

83 47-52

Mal departe recomandăm economilor mașinul de sănănat, conștrucția cea mai nouă, tăvăluguri pentru sdrobotul pie-zrișului și tot felul de mașini economice, apoi mașini pentru fabricarea de cărămidă, țiglă de coperit, țiglă de ciment pentru coperit, alte mărfuri de ciment, precum și forme de fier pentru fabricarea de țevi de ciment și țevi la fântâni și mașini pentru spargerea pietrii.

Vârtejuri de îm-blătīt și curățīt, cari merg foarte ușor, cu întocmirea în formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a 3-4 cai, foarte ușor se poate îm-blătīt.

Mașinile numite mai sus le liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată.

Cumpărători serioși, cari se întereșează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe speșele noastre, prin

ceea-ce cumpărătorii crușă provizionea de gențului, ajung deci mai ieftin în posesia noastră mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

Mașinile, cari au fost liferate prin firma **FRĂȚII GÖMÖRI**, au fost bina pșe mite prește tot locul și sunt recomandate cu căldură la toși economii.

Catalog și preliminar de speșă să trimite la cerere gratis.

Spre binevoitoare atențiune!

Subscribul aduc la cunoștința onoratului public care zidește, că eu primesc spre executare tot felul de lucrări de zidărit și bândășit precum și reparaturi. 426 3-6

Michael Huber

măiestru zidar și bândăș diplomat
Sibiu, Schlachthausgasse Nr. 18.

Ludovic Ferencz,

CROITOR DE BĂRBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stofe de toamnă și iarnă
în mare asortiment

noutățile 59 58 -

posite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

TUSA

răgușeala și catarul le vindecă mai bine
Bomboanele Pemete ale lui Réthy

La cumpărare trebuie avut de grijă și să se ceară anume bomboane Réthy, deoarece sunt multe imitațiuni, cari nu ajută nimio.

Prețul: 1 cutie 60 bani.
De vânzare peste tot local.

Viță oltoite de vie

la sortare conștientoasă, recunoscută în [897 14-] țara intragă

Port-altoi americani

deplin dezvoltate și crescute în teren dăruos,

Vițe nobile europene,

la cele mai bune soiuri de vin și de flegoni și pentru struguri de masă

livrează cu prețuri moderate

Prima pepiniară vișcolă ardeleană alai

Mihail Ambrosi

la Mediaș (Medgyes Nagykukulsömegye)

Prietinul vilerului, catalog al soiurilor și prețurilor se trimite la cerere ori și cui gratis și franco.

Fiește cărei comande se alătură instrucțiune ilustrată pentru plantare și îngrijirea viilor nouă.

Două locomobile

La cari se întrebunțează cărbuni, unul de 3 puteri de cai, iar altul de 4 puteri, sunt de vânzare. S'au folosit 5 ani de zile, dar sunt în stare bună. Se vând din cauze familiare. A se adresa la **Ioan Meteș**, Ludoșul mare (Nagylyudas). 454 1-1

Un ucenic

Caut la moara mea cu benzin. Termen de învățătură este 3 ani. Primește întreținere haine. De împlinirea anilor plătește 60 coroane. A se adresa la 441 3-1

Stan Bădilă

proprietar de moară
în Boița (Boicza, u. p. Nagytalmács).

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 107 46-

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Strada Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroșat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzoși) permanent în deposit. 62 29-

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin postă se efectuează prompt și conștientos.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

Nu-i reclamă, — ci fapt împlinit

că

prin consumul cel mare

mă află în plăcuta poziție, ca

dela 1 Ianuarie până la 15 Februarie 1912

să las 10% din preț tuturor mușterilor mei, cari cumpără haine de iarnă.

Prețuri fixe dar foarte ieftine!

Cu toată stima

Warenhaus Grünberger
SIBIU, strada Cisnădiei

Cerc de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicității românești din provincie, năra hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

24 53—

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministere și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2—3 zile ori și mai, rezolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbește în persoană cu referențial cauzei și se rezolvă favorabil.

Făc tot felul de mijlociri comerciale și comenzi.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La avis aștept la gară.

L. Olaria,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

Inseratele

anunț atunci au valoare mare, dacă sã răspundea pretențiilor, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop să ofere în mod sigur inserarea în „FOAIA POPORULUI”. Informații și condiții să primesc la administrația FOAIA POPORULUI.

44 14—24 **Milioane**

soluție contra

TUSEI

răgușelul, catarul, slegmel, catarul bronșial și de gât

Caramelle de piept

ale **Kaiser** cu

6050

Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 banc, 1 dosă 60 banc.
Se capătă în toate apotecile, drogeriile și prăvăliile de tot pînă mai de frunte.

Mare alegere

in

Vinuri albe și roșii

391 16— Prețuri moderate.

Că vinurile sunt curate, se garantează

K. Wilh. Jikel

Sibiu, strada Urezului Nr. 7.

Mare de sentință „Anker”

Siniment. Capsici comp.,

(343 15—42) Indicație pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care sã folosește de mulți ani ca fricțiune sigură

la podagră, reumatism și rețeli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare

și să primim numai sticle originale în ștampă cu marca de sentință „Anker” și cu numele Richter. Cu prețul de 90 fl. C. 140 și C. 2.— să capătă aproape la toate farmaciile. Depozit principal la Josef Török, farmacist la Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la

:: „Leul de aur” în Praga ::

Elisabethstrasse Nr. 5 neu.

La „Cretoria Universală”

I. PETRASCU Strada Cisnădiei Nr. 30. **SIBIU.** Strada Cisnădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din
Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, civile cât și militare.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă tocmai acum m-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Căutăm cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucrări.

— Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. —

Sprijiți industria română!

Deschidere de franzelărie.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public și a stimaților mei mușterii, că fost-a mea franzelărie din strada Poplăcii (Querzgasse) Nr. 1 am strămutat-o în

Sibiu, strada Sării Nr. 23,

iar cu 15 Decembrie am deschis-o. Totodată aduc la cunoștință, că mi-am deschis deja și o filială în strada Gușterșel Nr. 81, unde se află stănuri din cele mai renumite mori cu vapor din Benat și Sibiu. Vând și livrez deosebita tot felul de pâine, franzelo etc.

Rugând onoratul public pentru binevoitorul său sprijin, semnez
Sibiu, în Decembrie 1911.

Cu toată stima

PETRU MOGA**Mobile ieftine și bune**

se pot procura numai la

Prima fabrică de mobile

PETRUȚIU & PLATZ Strada Sării 37. **SIBIU** (Nagyszeben) Salzgasse 37.

Onoratul public este rugat înainte de a-și procura mobile să binevoiască a cerceta, și fără a cumpăra,

Marea expoziție

de tot felul de mobile de artă și simple, care stă în zărmă spre vedere publică.

Se atrage atențiunea asupra

Atelierului propriu de sculptură și tapițerie de primul rang.

Executăm toate lucrările de lipsă la biserică nouă și vechi. Orice comandă se execută prompt, conștiincios, pe lângă deplină garanție și cu prețurile cele mai moderate.

333 16—

Apelând la sprijinul On. public românesc, semnăm

Cu toată stima

Telefon Nr. 47

Petruțiu & Platz**Toate în lume se scumpesc!**

pânea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și chetele executate în atelierul lui

Vasilie Ban la „Cisma mare roșie”

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinește

181 40—

Pentru ce? Pentru că această renumită prăvălie de încălziminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage joasă chiria. De aceea el poate lăsa păpușii buni și trainici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN **SIBIU**, Strada Oanei (Burgergasse) Nr. 7.
Casa proprie.

— Duminica deschis până la 10 oare înainte de amiază. —

COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PÂNĂ ACUM.